

《托拉奧爾》· 帕拉沙 BEREISHIS · 瑪瑪爾 8

להבין ענין הברכות כי הנה אנשי כנה"ג תקנו...

「明白祝福的意義」

祝福開頭的「引下」一詞（ברוך, Baruch），將隱藏的無限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof）引入顯現；結尾的「引下」一詞，即「封印」，則守護這一顯現，使它留在神聖之中，不致滋養邪惡勢力。同樣的結構也塑造婚姻祝福、妥拉學習，以及祈禱中對 **ה'** 的愛。

為尊崇...而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/bereishis/8/

核心要旨

祝福開頭的「引下」一詞（ברוך，Baruch），將隱藏的無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）引入顯現；結尾的「引下」一詞，即「封印」，則守護這一顯現，使它留在神聖之中，不致滋養邪惡勢力。同樣的結構也塑造婚姻祝福、妥拉學習，以及祈禱中對 **ה'** 的愛。

每節依序列出希伯來文、譯文，以及金色分隔線下的簡短解說。希伯來文中的小號數字是文末註記的標號。

瑪瑪爾概要

這篇 maamar 探討，為何祝福直到第二聖殿時期才被制定：在第一聖殿時期，對 **ה'** 的信仰在靈魂中公開顯現；後來則必須將它引下來，而「引下」一詞（ברוך）意指「被引下」。祝福的公式呈現了這一降下的次序：「**הווי'**（Havayah），我們的 **ה'**」在猶太靈魂中顯現，接著是「世界之王」。誠命（מצוות，mitzvos）能使我們成聖並與 **ה'** 結合，賜予我們如此行的力量。耶路撒冷塔木德規定，短祝福以「引下」一詞開頭，長祝福則也以它作結；這條規定是透過隱藏世界與顯現世界來解釋的。隱藏世界如同種子與胎兒，在合一中涵容一切；顯現世界則展開為種種細節，並產生邪惡所滋養的「廢料」。因此，長祝福需要封印，如同信件上的封印。婚姻祝福的前兩個祝福，對應亞當（אדם הראשון）與夏娃（חוה）、書面妥拉與口傳妥拉，以及上層智慧（חכמה，Chochmah）與下層智慧。妥拉學習可以成為生命之靈藥，也可以成為死亡之靈藥，端視學習者的意圖而定；祈禱中的愛則有內在的「白晝」與外在的「黑夜」。這兩者都需要我們以自身努力來獲得由上而來的封印，使神聖不受外殼勢力（קליפות，kelipos）侵奪。

綱要

- 為何制定祝福** ¶1-2

信仰超越理智；在第一聖殿時期，它在靈魂中公開閃耀，但到了第二聖殿時期，則需要祝福將它引下來（「引下」一詞意為被引下）。
- 祝福的次序** ¶3-4

「**הווי'**（Havayah），我們的 **ה'**」指 **ה'** 在猶太靈魂中顯現，超越天使與世界；「世界之王」則指祂的王權。誠命能使我們成聖並與 **ה'** 結合，賦予祝福力量。
- 隱藏世界與顯現世界** ¶5-8

短祝福以「引下」一詞開頭，長祝福也以它作結。隱藏世界如同種子與胎兒，在合一中涵容一切；顯現世界的分化則產生邪惡所滋養的「廢料」。
- 封印** ¶9-10

結尾的「引下」一詞如同信件上的封印：它提供周遍的守護，將顯現的流注保留在神聖之中；尼伊拉祈禱（נעילה，Ne'ilah）是全以色列的封印。

5 婚姻祝福：書面妥拉與口傳妥拉

¶11-13

「創造人者」（יוצר האדם，Yotzer ha'adam，亞當）與「那位塑造了」（אשר יצר，Asher yatzar，夏娃）分別對應書面妥拉與口傳妥拉：書面妥拉是上層智慧（חכמה）的隱藏點；口傳妥拉則是下層智慧，將它展開為細節。「日復一日湧流言語，夜復一夜傳達知識。」

6 「按祂的形象……永遠的建築」

¶14-20

塑造即是使之顯現；增添的「與」（את，es）以及重複的「形象」，意味著一重又一重的顯現。顯現世界是「由祂自身」建成的：祂收縮自身，使世界得以存在，為的是實現 ה' 的統治，以及祂希望在下界有一個居所。

7 妥拉學習：生命之靈藥或死亡之靈藥

¶21-23

口傳妥拉包裹在物質事物之中，因此，若為了自我抬高而學習，便會讓外殼勢力有可乘之機；若把學習視為 ה' 的話語，就會引下祂的光，而「封印」則使它留在神聖之中。

8 兩顆心與祈禱中的封印

¶24-30

具有 ה' 性質的靈魂內在的「白晝」之愛，與其源頭合一；外在的「黑夜」之愛包裹在身體與動物性靈魂之中，雖使內在之愛顯現，卻需要封印。「封印」（חותם，chosam）就是「界限」（תחום，techum），即限制給予動物性靈魂之物。

關鍵概念

祝福即引下 ברוך ונמשך

「引下」一詞（ברוך，Baruch）被解作「引下來」：祝福將隱藏的無限之光引入顯現，使信仰變得如親眼所見般鮮明。

隱藏世界與顯現世界 עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא

隱藏世界如種子般，在合一的潛能中涵容一切；顯現世界則如已成形的胎兒般，將一切展開為種種細節，而在此過程中產生邪惡可以滋養的「剩餘」。

封印 חותם

長祝福結尾的「引下」一詞，是一種周遍的守護，使顯現的流注留在神聖之中，並將另一側限制在最低限度的剩餘；「封印」（חותם，chosam）一詞的字母也構成「界限」（תחום，techum）。

上層智慧與下層智慧 חכמה עלאה וחכמה תתאה

書面妥拉是智慧凝聚而成的「點」；口傳妥拉則將其中隱藏的內容展開為詳細律法。兩者以亞當與夏娃為象徵。

上層合一與下層合一 יחודא עילאה ויחודא תתאה

上層合一將世界視為在 ה' 面前全然無有；下層合一則看見 ה' 在一個表面上真實存在的世界中賜予生命。心中內在的愛源於前者，外在的愛則源於後者。

由下而起的激發 אתערותא דלתתא

人的自身意圖與努力會引發由上而來的相應回應；封印也有賴於此。

第 1 節 · 11-2

為何制定祝福

1 להבין ענין הברכות¹ כי הנה אנשי כנה"ג [כנסת הגדולה] תקנו הברכות בזמן בית שני אבל בזמן בית ראשון לא² היו מברכים.

要理解祝福的意義：大議會的成員在第二聖殿時期制定了祝福文；但在第一聖殿時期，人們並不誦念祝福。

這篇 מאמר (maamar) 旨在解釋祝福 (ברכות, berachah) 有何作用。它先從一項歷史事實談起：固定的祝福文是由大議會的成員（第二聖殿時期初期的賢者）制定的；第一聖殿時期並沒有這類正式祝福文。後來為什麼需要它們？

והענין כי הנה כל ישראל מאמינים בני מאמינים³ כו' מה שנלאו חכמי הפילוסופים והמחקרים להבין בשכלם

事情是這樣的：全以色列人都是信者，信者之子，等等——[相信]哲學家與研究者竭力以理智理解的事。

每個猶太人天生就相信 ה', 正如《塔木德》所說：「信者，信者之子。」猶太人只是相信哲學家竭力透過推理探求、卻未能達到的事。

כי האמונה היא למעלה מן ההשגה והשכל⁴ ואפי' [ואפילו] מההשגה שבשרש נפש האלקית שבישראל דמזליה חזי⁵ כו' שהרי לית מחשבה תפיסא ביה⁶ והוא רם ונשא⁷ למעלה ממזליהו.⁸

因為信仰超越理解與理智，甚至超越以色列人中具有 ה' 性質的靈魂 (נפש האלקית, nefesh Elohis) 的根源中的理解；關於這一根源，據說「它的靈性根源 (מזל, mazal；即靈魂在上界的根源) 能看見」，等等。因為思想無法把握祂，而祂高高在上，超越他們的 מזל。

信仰高於理解，甚至高於靈魂自身上界根源中的高深感知；那根源被稱為它的「mazal」，能看見人所看不見的事。 ה' 本身超越一切思想，因此人能以信仰親近祂，卻無法憑理解把握祂。

2 והנה בזמן בית ראשון היו נשמות ישראל במעלה העליונה והי' [והיה] אוא"ס [אור אין סוף] שורה ומתגלה בנפשם להיות אצלם גילוי אמונה זו כאילו רואה⁹ כו'.

如今，在第一聖殿時期，以色列的靈魂處於最高的層次，無限之光 (אור אין סוף, Or Ein Sof) 臨在並顯現於他們的靈魂中，使這份信仰對他們顯明，猶如親眼看見一般，等等。

第一聖殿時期，靈魂極為高超，以至於 ה' 的無限之光在他們內明亮顯現；他們的信仰顯明如親眼所見。

אך בזמן בית שני לא היו הנשמות במעלה עליונה כ"כ [כל כך] תקנו אנשי כה"ג [כהאי גוונא] הברכות להמשיך גילוי אמונה זו להיות ברוך ונמשך הוי' אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בגילוי למטה.

然而，在第二聖殿時期，靈魂的層次並沒有那麼高，大會議會的成員便制定了祝福詞，為的是引下這份信仰的顯現：使 הוי' (Havayah)，也就是無限之光，願祂受頌讚，得以「蒙福」並被引下，在下方顯明。

第二聖殿時期，靈魂的層次較低，信仰也變得隱藏，因此賢者制定了祝福詞。「蒙福」（ברוך，Baruch）被解作「引下」（如嫁接葡萄藤一般）：祝福詞將 ה'、無限之光，引下而使之顯明。

第 2 節 · 13-4

祝福的次序

3 וסדר השתלשלות המשכת הגילוי הוא מתחלה להיות הוי"ה אלקינו¹⁰ הוא גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בנשמות ישראל להיות אלקינו ממש בבחי' ביטול לפי שהם מפנימיות העולמות.

揭示之光引下的次第如下：首先是「ה' (Havayah)、我們的 אלקינו (Elokeinu)」——無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof），願祂受頌讚，顯現在以色列的靈魂中，使祂確實成為「我們的 אלקינו」；這是一種自我消融（ביטול，bittul）的狀態，因為他們源自諸世界的內在層面（פנימיות，pnimiyus）。

祝福詞句描述了引下的各個階段。「ה'、我們的 אלקינו」首先出現：ה'在猶太靈魂中顯現；這些靈魂源自諸世界的「內在層面」，因此對祂自我消融，使祂真正成為「我們的」אלקינו。

משא"כ המלאכים הם מחיצוניות העולמות שעליהם נאמר ומשם יפרד¹¹ והיה לארבעה ראשים. ארבעה נהרות הם ארבע מחנות השכינה¹² מחנה מיכאל כו'. וזש"א [וזהו שאמרו] רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה]¹³ (ברכות ד:) מיכאל באחת¹⁴.

天使則不同，他們源自諸世界的外在層面（חיצוניות，chitzoniyus）；經上論及他們說：「從那裡分開，成為四個分支」——四條河流，就是聖者的臨在（שכינה，Shechinah）的四個營：米迦勒（מיכאל）的營，等等。這就是我們的賢者（願其記憶蒙福）所說的（Berachos 4b）：「米迦勒一（次）。」

天使源自諸世界的「外在層面」。伊甸園的河流「分成四個分支」，暗指圍繞聖者的臨在的四個天使營（米迦勒、加百列（גבריאל）等）。《塔木德》說，米迦勒一次飛行便能飛越世界。

ולא אמרו איזה שיעור על נשמות ישראל לפי שענין טיסה שטסים את העולם לא שייך גבי נשמות כלל שהעולם ומלואו אינן תופסין מקום כלל נגדם.¹⁵

他們沒有為以色列的靈魂說明任何尺度，因為飛行、也就是飛越世界這件事，根本不適用於靈魂；在靈魂看來，世界及其中的一切都完全不佔任何空間。

《塔木德》說明了天使飛行所需的尺度，卻沒有為靈魂說明任何尺度，因為對靈魂而言，整個世界完全不佔任何空間。

משא"כ לגבי המלאכים תופס העולם איזה מקום אלא שמיכאל די לו בטיסה אחת וגבריאל בשנים כו' ואליהו בארבע עם גופו שהיה תחלה גשמי ונהפך כו'.¹⁶

但對天使而言，世界確實佔有一些空間；只是米迦勒一次飛行便足夠，加百列需要兩次，等等；以利亞（אליהו）則需要四次——連同他的身體；他的身體起初是物質性的，後來轉化了，等等。

對天使而言，世界確實佔有一些空間：米迦勒需要一次飛行，加百列需要兩次，以利亞需要四次，因為他的身體起初是物質性的，後來轉化了。

ואח"כ מלך העולם שעל העולם הוא גילוי מלכותו ית' בלבד שאין מלך בלא עם¹⁷ כו'.

其後是「世界之王」；這是指祂對世界的王權顯現而已，願祂受頌讚，因為「沒有人民，就沒有君王」，等等。

接著是「世界之王」：這只是 祂的王權（מלכות，Malchus），是與世界相關的較低層次，因為「沒有人民，就沒有君王」。

4 והנה ע"י הברכה ממשיך ברכה והמשכה להיות גילוי אור א"ס בנפש כלל ישראל שתתחזק אמונת ה' בלבם בבחי' גילוי כאלו רואה כו'.

如今，藉著祝福，便引下祝福與流注，使無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）在以色列全體的靈魂中顯現，從而使他們心中的信仰得以堅固，並以顯現的方式呈現，彷彿親眼看見，等等。

祝福的目的，是將無限之光引下，使其顯現在全體以色列的靈魂中；如此，他們的信仰便能堅定而鮮明，如同親眼所見。

אך המוקדם לברכה והמשכת השראת גילוי זה הוא המברך שהוא הוא העושה המצוה לפי שהמצות הם כלים להשראת אא"ס [אור אין סוף] ממש כו' ובהם ועל ידם ממשיך אא"ס [אור אין סוף] למטה.

然而，在祝福以及引下此顯現的內住之前，先行者乃是祝福的人——他正是行誠命（המצוה，mitzvah）的人；因為誠命（המצות，mitzvot）是使無限之光本身得以內住的器皿，等等；在誠命之中並藉著誠命，人便將無限之光引至下方。

然而，引下首先取決於祝福的人，也就是正在行誠命的人。誠命是 祂的無限之光的「器皿」；藉著它們，光便被引至下方。

וזוהו אשר קדשנו במצותיו. אשר מלשון דהא^{18,19} שהוא נתינת טעם לדבר כלומר לפי שקדשנו במצותיו.

這就是「祂以祂的誠命使我們成聖」。Asher（אשר）有「因為」之意，用來說明某件事的理由；也就是說，因為祂以祂的誠命使我們成聖。

因此，祝福詞中說：「祂以祂的誠命使我們成聖」；此處的「因為」（אשר，Asher）說明，我們之所以能引下光，是因為祂藉著誠命使我們成聖。

וצונו מלשון צוותא והתקשרות²⁰ באו"ס [באור אין סוף] ב"ה שרש המצות למעלה לכך יש לנו כח להמשיך גילוי אור א"ס ב"ה בברכה זו.²¹

「並命令我們」(vetzivanu) 一詞源自「連結」(צוותא, tzavta) 之義，意指與無限之光、願祂受頌讚相連；無限之光乃是誠命在上界的根源。因此，我們有能力藉著這個祝福，引下無限之光、願祂受頌讚的顯現。

「並命令我們」(vetzivanu) 可從 tzavta 一詞來理解，意為「連結」：誠命使我們與無限之光相連，而無限之光正是誠命在上界的根源。這種連結使我們有能力藉著祝福引下其顯現。

第 3 節 · 15-8

隱藏世界與顯現世界

5 והנה אמרו בירושלמי²² (פ"ק [פרק קמא] דברכות הלכה ח') מטבע קצר פותח בברוך ואינו חותם בברוך ומטבע ארוך פותח בברוך וחותם בברוך.²³

現在，《耶路撒冷塔木德》(《Berachos》第一章第八節) 說：簡短的祝福詞以「受頌讚」(ברוך, Baruch) 開頭，卻不以「受頌讚」作結；較長的祝福詞以「受頌讚」開頭，也以「受頌讚」作結。

這是一條關於祝福的塔木德規則：簡短的祝福（例如食物上的祝福）以「受頌讚」開頭，卻不以此作結；較長的祝福（例如安息日結束時的分別禮，或餐後祝福的第一個祝福）則以「受頌讚」開頭，也以此作結。

ולהבין זה גם להבין מהו לשון חותם²⁴ והל"ל [והוה ליה למימר] ומסיים. הענין כי הנה נודע שיש ב' בחינו' [בחינות] בחי' עלמא דאתכסי' ובחי' עלמא דאתגליא.

為了理解這一點，也為了理解何以稱作「封印」(חותם, chasimah)，而不是應當說「結束」，事情是這樣：眾所周知，有兩個層面：隱藏世界 (עלמא דאתכסי', alma de'iskasya) 和顯現世界 (עלמא דאתגליא, alma de'isgalya)。

為何把結尾稱作「封印」(חותם)，而不只是稱作「結束」？答案涉及兩個領域：隱藏世界 (עלמא דאתכסי')，一切仍然隱而未顯、渾然合一；以及顯現世界 (עלמא דאתגליא)，其中一切顯明出來。

והנה על עלמא דאתגליא נאמר (בראשית ב) ומשם יפרד²⁵ והי' [והיה] לארבעה ראשים ארבעה נהרות כנגד ארבע מחנות השכינה שהיא מתלבשת בבי"ע כו'

關於顯現世界，經上說(《創世記》2)：「從那裡分開，成為四個源頭」——也就是四條河，對應於聖者的臨在 (שכינה, Shechinah) 的四個營；祂披覆於創造界 (בריאה, Beriah)、形成界 (יצירה, Yetzirah) 和行動界 (עשיה, Asiyah) 等世界之中。

顯現世界就是伊甸園的河流「分成四個源頭」之處，也就是當祂披覆於創造界 (בריאה)、形成界 (יצירה) 和行動界 (עשיה) 等較低世界時，שכינה 的四個營。

ובהשתלשלות וירידות המדרגות מדריגה אחר מדריגה בהתלבשותה בע' [בשבעים] שרים כו' נעשה עלמא דפרודא כו' ושם יש אחיזה ויניקה לקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] לינק מהקדושה כביכול.

在世界層層下延的鏈條（השתלשלות, hishtalshelus）以及層級逐級下降的過程中，當它逐層披覆於七十位王子等之中，便形成了分離的世界等；在那裡，外殼（קליפה, kelipah）和另一側（סטרא אחרא, sitra achra）有所攀附和吸取，彷彿能從神聖中汲取滋養。

當神聖的流注逐步下降，並經過各國的七十位天使王子時，就形成了「分離的世界」；在那裡，邪惡的力量能攀附於神聖，並從中汲取滋養。

אך אין יניקתם אלא מותרי השפע ופסולת כו' ולא מעיקר הקדושה ח"ו [חס ושלום]

然而，它們所汲取的，只是流注中多餘的部分和廢料等，而不是神聖的本質，切不可如此想。

然而，邪惡的力量只從流注剩餘和廢棄的部分汲取滋養，絕不從其核心汲取。

וענין התהוות מותרי השפע ופסולת בעל' דאתגלי' היינו כי הגם שגם עלמא דאתגלי' מצד עצמה באמת אינה ²⁶ דבר נפרד ח"ו [חס ושלום] וכמ"ש (דברים ד) כי הוי"ה הוא האלקים כו' אלא שהוא בחי' גילוי מה שהי' [שהיה] בהעלם בעל' דאתכסיא

至於流注中多餘的部分和廢料如何在顯現世界中產生，原因是：雖然顯現世界本身確實也不是一個分離的事物，切不可如此想——正如經上所說（《申命記》4）：「因為 ה'就是 אלקים (Elokim)」等——它不過是顯露出原本隱藏於隱藏世界之中的事物。

廢料是如何產生的？顯現世界並未真正與 ה'分離，正如經文所說：「Havayah就是Elokim」：超越一切的 ה'與隱藏於自然中的 ה'原是一體。顯現世界只是把隱藏世界中原已隱藏的事物展開顯現。

וכמשל הולד שמצטייר בבטן הנקבה בהתחלקות עצמות וגידין כו' שהם מטפת הזכר לובן שממנו עצמות ²⁷ כו'.

這好比胎兒在女性的子宮中形成，骨骼、筋腱等逐漸分化；它們源自男性的精滴，也就是白色部分，骨骼等由此[形成]。

這裡以胎兒作比喻：胎兒的骨骼和筋腱在子宮中形成，卻源自父親的種子，也就是「白色部分」，骨骼由此形成，正如塔木德所說。

אלא שבטפת הזכר לא הי' [היה] התחלקות עצמות וגידין בפועל ממש רק שהי' [שהיה] בכח הטפה ההיא בהעלם וע"י שהייתה בבטן הנקבה ט' חדשים מצטייר בציוור הולד ויוצא מהעלם אל הגילוי. ²⁸

只是，在男性的精滴中，骨骼和筋腱並未實際分化出來；它們只是在那精滴的潛能中隱而未顯。當它在女性的子宮中停留九個月，便逐漸形成胎兒的形體，從隱藏顯現出來。

種子中的一切都只具潛能；胎兒各部分的形體要經過九個月，才在子宮中顯現出來。同樣，隱藏世界包含一切，而顯現世界則使之明顯呈現。

6 והנה כמו במשל הולד כאשר נתגדל ונגמר ציור כל האברים אזי דוחה ממנו מותרות שערות וצפרנים²⁹

שזהו סימן גידול הולד³⁰ שהוא בשלימות כשגמרו שערו וצפרניו כו'

現在，就如胎兒的比喻：當胎兒長大、所有肢體的形態都已形成之後，便會從自身排出多餘之物——毛髮與指甲；這是胎兒成長的徵兆：當毛髮和指甲長成時，胎兒便已完備，等等。

延續這個比喻：胎兒長大、所有肢體都形成之後，便會產生「多餘之物」——毛髮與指甲；它們長成，正是胎兒已完全成形的徵兆。

ובצאתו מרחם אמו³¹ דוחה פסולת יותר ע"י פתיחת נקביו כו' מה שלא הי' [היה] פסולת זה בטפה כי אין הולד נוצר אלא מברור שבה.

當胎兒離開母親的子宮時，便會藉由身體孔竅的開啟，排出更多廢物，等等——這些廢物原本並不在那一滴精液之中，因為胎兒只由其中精煉的部分形成。

出生時，更多廢物會經由身體的孔竅排出。精液中原本沒有這些廢物，因為胎兒只由其中精煉的部分形成；廢物是在分化發展之中才出現的。

כך עד"מ בהגלות נגלות סדר ההשתלשלות בעלמא דאתגליא מהעלם אל הגלוי ברבוי התחלקות

המדרגות להיות ציור פרטי העולמות במזגם ותכונתם אזי נעשה בחי' מותרי שפע ופסולת שדוחה לחוץ

同樣，以此作比：當世界層層下延的鏈條（השתלשלות, hishtalshelus）在顯現的世界中顯露出來，從隱藏轉為顯現，並分化為許多層次，使各個世界形成各自具體的形態，具有各自的調和與性質時，便會產生流注的多餘部分與廢物，並將它們排出在外。

在顯現的世界中也是如此：世界層層下延的鏈條從隱藏展開為許多不同層次，各個世界各有其特定性質，於是便產生多餘之物與廢物，並將它們排出在外。

והוא מעבר השפע להיות יניקה ואחיזה לס"א [לסטרא אחרא].

這就是流注溢出的部分，[使]另一側（סטרא אחרא, sitra achra）得以吸取滋養並有所依附。

這種溢出的部分，正是使另一側（סטרא אחרא，意即「另一側」、與神聖相對的力量）得以依附並獲得滋養之物。

משא"כ בבחי' עלמא דאתכסיא שהוא בהתכללות כו' ושם חביון עזו³² ואין שטן ופ"ר [ופגע רע]³³ ח"ו [חס ושלום] כו'.

但隱藏的世界並非如此；那裡處於相互包含的狀態，等等；那裡是「祂力量的隱藏處」，也「沒有仇敵，沒有不幸之事」——願上天不使如此，等等。

在隱藏的世界中，一切都相互包含、合而為一，並沒有廢物；那裡是「祂力量的隱藏處」，「沒有仇敵，沒有不幸之事」。

7 והנה מטבע קצר רומז לעלמא דאתכסיא³⁴ שהוא בחי' טפה לבד בהתכללות בבחי' העלם ובכח ולכן הוא

מטבע קצר שכולל הכל בלשון קצר

如今，簡短的祝福詞暗示隱藏世界；它僅如一滴，統攝其中，處於隱藏與潛能的狀態。因此它是簡短的祝福詞，以簡略的言語涵攝一切。

現在說明這條原則：簡短的祝福詞對應於隱藏世界，如同種子在統一之中蘊含一切潛能；因此它的措辭簡短而涵攝廣泛。

וא"צ [ואין צריך / ואינו צריך] אלא לפתוח בברוך להיות ברכה והמשכה מאור א"ס ב"ה עצמו שהברכה הוא

להיות השראה וגילוי מעצמות אור א"ס ב"ה שאינו בגדר עלמין כלל כנ"ל.

它只須以「蒙福」（ברוך，Baruch）開頭，使祝福與引下從無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）本身（ב"ה）而來；因為，祝福就是從無限之光的本體（ב"ה）而來的臨在與顯現；而無限之光本身完全不在諸世界的範疇之內，如上所述。

它只須以「Baruch」開頭，便從無限之光的本體引下祝福；這光超越一切世界。

8 ומאחר שתמשך שם ברכה והמשכה זו היא בל תמוט עולם ועד³⁵ כי אין שם יניקה לס"א [לסטרא אחרא]

ח"ו [חס ושלום].

既然這祝福與這道引下將在那裡降下，它便「永永遠遠不致動搖」，因為在那裡沒有任何養分可供另一側（סטרא אחרא，sitra achra）吸取，願上天不如此。

引入隱藏世界的祝福「永永遠遠不致動搖」：不需要封印，因為那裡沒有任何事物可供邪惡汲取養分。

אבל מטבע ארוך רומז לעלמא דאתגליא שהיא בחי' גילוי ההתהוות לפרטי פרטים בהתחלקות רבות

ועצומות וכך הוא מטבע ארוך באריכות הדבריי [הדברים] בפרטי פרטיות הדברים רבים שנאמרו ונשנו

בה.

但長式祝福則指向顯現的世界；這是創造顯現為最微細個別細節的層面，並分成眾多而廣大的類別。長式祝福也是如此：言辭篇幅較長，其中所述及反覆陳述的許多事物，都有詳盡的個別細節。

長式祝福對應顯現的世界；這世界展開為無數細節，所以它的措辭篇幅較長，充滿了詳盡的事物。

第 4 節 · 19-10

封印

9 והנה בעלמא דאתגליי' אחר שמשם יפרד³⁶ בבחי' התחלקות הפרטים יש יניקה לס"א [לסטרא אחרא] ח"ו [חס ושלום] וצריך להפרידם שלא יינקו מעיקר הקדושה ח"ו [חס ושלום] רק דרך מעבר השפע ממותרות ופסולת כו' לכן צ"ל ג"כ חותם בברוך.

現在，在顯露的世界中，當「從那裡分開」而呈現個別事物的分化層面之後，另一側（סטרא אחרא，sitra achra）便有了吸取養分的途徑，萬不可如此；因此必須將其隔開，使其不從神聖的根本汲取養分，萬不可如此，而只能經由流注的溢出，從多餘之物與殘渣等處吸取。因此，也必須以「ברוך」（Baruch，意為「蒙福」）作為印封。

這說明了為何較長的祝福需要以「ברוך」作結。在顯露的世界中，流注分化為個別事物，邪惡的力量便能從中吸取養分。必須使它們不能汲取神聖的核心，而只能取用溢出的部分，即「多餘之物與殘渣」；結尾的祝福，也就是這個「印封」，正是為此而設。

10 וענין החותם הוא כמו לשון חותם שעל האגרת מבחין כדי שלא יקרא באגרת הזאת איש זר אשר אין רצונו שידע הכתוב שם.

「印封」（חותם，chosem）這個概念，就如同信件外側所用的「封印」一詞，目的是不讓陌生人讀到這封信——也就是寫信者不希望其知道其中所寫內容的人。

「印封」（חותם，chosem）一詞，是以信件外側的封印來說明；它阻止外人讀到不打算讓他們知道的內容。

כך הוא החותם הזה מן הברכה וההמשכה אשר ימשיך עוד אחר המטבע הארוך שהמשכה זו שהיא גלוי ההעלם תהי' [תהיה] רק בבחי' הקדושה לבדה ואין לזרים אתה חלק ונחלה

這封印也是如此：在較長的祝福詞之後，仍繼續引下祝福與流注；這引下，也就是隱藏之物的顯露，只在神聖的範疇中發生，而陌生人在其中無分無業。

同樣，較長祝福詞末尾的封印，確保所引下的顯露唯獨留在神聖之中，使「陌生人」——邪惡的勢力——無法分得一份。

וזהו הפרש שבין פתיחת הברכה לחתימתה כי פתיחת הברכה הוא המשכת הגילוי לבד להיות ברוך ונמשך ה' אלקי ישראל מעולם עד עולם. אבל החתימה היא שתהי' [שתהיה] המשכה זו בקדושה דוקא.

這就是祝福的開端與封印之間的差別：祝福的開端只是引下顯露，使 ה'、以色列的 אלקים，從一個世界直到另一個世界蒙受祝福（ברוך，Baruch）並被引下；封印則是使這引下唯獨在神聖之中發生。

開端的「蒙福」（ברוך，Baruch）只是引下顯露，如「ה'、以色列的 אלקים，從一個世界直到另一個世界蒙受祝福」這句話所示。結尾的「蒙福」則是封印，使這顯露特別流向神聖。

הבוחר בעמו ישראל באהבה. (מלאכי א) ואהב את יעקב ואת עשו שנאתי.³⁷ (תהלים מז) יבחר לנו את נחלתנו את גאון יעקב אשר אהב כו'.

「以愛揀選祂的子民以色列」；(《瑪拉基書》1)「我愛雅各 (יעקב, Yaakov)，卻恨以掃 (עשו, Eisav)」；(《詩篇》47)「祂為我們揀選我們的產業，就是祂所愛的雅各的榮耀」等等。

因此，祝福末尾會說「以愛揀選祂的子民以色列」(這是晨間 שמע (Shema) 之前那個祝福的封印)；經文也述說 יי' 愛雅各而拒斥以掃：光被保留在神聖之中，並與以掃所代表的邪惡外殼 (קליפה, kelipah) 隔絕。

ולכן נק' בלשון חותם כמו שחותמין על האגרת שלא יקרא אחר וכמו חותם ממגע זר שהוא שמירה כו'.
因此，它被稱為「封印」，就如同封住一封信，不讓別人閱讀；也如同用封印防止陌生人觸碰，作為一種防護等等。

所以它被稱為「封印」：就像封好的信件，也像用封印保護酒或食物，不讓陌生人碰觸。

ולכן חותמין בברוך שהיא המשכה מבחי' המקיף שהיא שמירה מלמעלה כמ"ש (שם קכא) ה' שמרך ה' צלך³⁸ כו'

因此，人以「蒙福」(ברוך) 作結；這是從環繞的層面引下流注，作為來自上方的保護，正如經上所說 (ibid. 121)：「י' 是你的守護者，ה' 是你的蔭庇」等等。

封印使用「蒙福」，是因為這第二種引下來自環繞 (מקיף, makif) 的層面；它從上方守護，正如「י' 是你的守護者，ה' 是你的蔭庇」所說。

ולכן החותם של כללות ישראל הוא בנעילת יו"כ [יום כפור] שאז זוכים למעלה העליונה (ויקרא טז) לפני הוי"ה תטהרו למעלה מבחי' הוי"ה כו' וכמ"ש במ"א:^{39, 40, 41}

因此，全體以色列的封印是在贖罪日 (יום כיפור, Yom Kippur) 的鎖門祈禱 (נעילה, Ne'ilah) 時；因為那時他們得以達到最高的層次：(《利未記》16)「在 י' 面前，你們要得潔淨」——高於 ה' 的層次等等，正如別處所解釋。

全體以色列的封印是鎖門祈禱，也就是贖罪日最後的祈禱 (那時 ה' 的判決被「封印」)。此時以色列達到最高的層次：「在 י' 面前，你們要得潔淨」被理解為：從甚至高於 ה' 的層次得到潔淨。

婚姻祝福：書面妥拉與口傳妥拉

11 ועתה נבא לביאור ענין ב' ברכות ראשונות של נשואין שהם יוצר האדם ואשר יצר את האדם⁴²

בצלמו⁴³.

現在我們要來解釋婚禮的前兩個祝福的含義：「塑造人者」與「按照祂的形象塑造了人者」。

本篇 maamar 現在轉而解釋婚禮七福（שבע ברכות，sheva berachos）中，論及人的創造的那一對祝福：「塑造人者」（יוצר האדם，Yotzer ha'adam）與「按照祂的形象塑造了人者」。

44 הראשונה פותחת בברוך ואינה חותמת והשניה פותחת בברוך וחותמת בברוך.

第一個以「有福」（ברוך，Baruch）開頭，卻沒有結尾祝福；第二個以「有福」開頭，也以「有福」作結。

第一個祝福較短：它以「有福」開頭，沒有結尾祝福。第二個較長，以「有福……塑造人者」作結。

והענין כי הנה בגמרא (כתובות ח' א' ע"ש) אמרו שב' יצירות הללו כנגד שתי יצירות שהי' [שהיה]

באדה"ר [באדם הראשון]⁴⁵ תחלה נברא האדם לבדו בדו פרצופין ואח"כ נסר הקב"ה את חוה⁴⁶ כו'.

事情是這樣的：《Gemara》（גמרא）說（《Kesubos》（כתובות）8a；見該處），這兩次創造對應於亞當（אדם הראשון）身上的兩次創造：起初，人獨自被造，具有兩張臉；之後，把夏娃（חוה）從亞當身上鋸下來，等等。

《Gemara》在《Kesubos》中說，這兩個祝福對應於亞當創造的兩個階段：起初，他被造時具有兩張臉，男性與女性連在一起；之後，將夏娃從他身上分開。

וביאור הדבר הנה אדם וחוה רומזים לתושב"כ [לתורה שבכתב] ותושבע"פ [ותורה שבעל פה] תושב"כ [תורה

שבכתב] בחי' אדם בחי' טפת הזכר לובן שממנו עצמות כו'

這件事的解釋是：亞當與夏娃象徵書面妥拉與口傳妥拉。書面妥拉是亞當的層面，是男性之滴、白色之物的層面；骨骼由此[而生]，等等。

亞當與夏娃代表書面妥拉與口傳妥拉。書面妥拉就是「亞當」，如同父親的種子，是白色的，由此形成骨骼；它以濃縮而隱藏的形式包含一切。

כי תושב"כ [תורה שבכתב] היא בחי' חכמה עלאה שאינה אלא בחי' טפה ונקודה שהחכמה היא בחי' ברק

המבריק במוחו

因為書面妥拉是上層智慧（חכמה，Chochmah）的層面，它只是一滴、一個點；因為智慧的層面，就像一道閃電在心智中一閃而過。

書面妥拉是上層智慧（חכמה，Chochmah），只是一個「點」，如同心智中一閃而過的光芒。

**שעדיין לא באה לידי אורך ורוחב ההשגה להבין ולהשיג כל דרכי החכמה בכלל ובפרט רק שהוא כבד
בעלמא שמתנוצץ ומאיר במוחו כח ההשכלה**

它尚未展開為理解的長度與廣度，尚未能理解並掌握智慧的各種途徑，無論整體或個別；它只像一道閃光，閃爍著照亮他心智中的理解力。

一閃而現的洞見尚未發展成完整的理解：它只在一瞬間照亮心智，還沒有展開這個概念的細節，無論整體或個別層面。

**ואינו מתגלה אלא בחי' נקודה אלא שאח"כ מתפשטת הנקודה באורך ורוחב ובאה לידי השגה ואז
נקראת בשם בינה כו'**

它所顯現的只是一個點；但之後，這個點會在長度與廣度上展開，達到理解的層次，這時便稱為理解（בינה，Binah），等等。

它只以一個點顯現；只有後來，這個點才在「長度與廣度」上展開，成為詳盡的理解，這稱為理解（בינה，Binah）。

**וכך היא בחי' תושב"כ [תורה שבכתב] שאין בה גילוי ההשגה שהרי ר"ע [רבי עקיבא] הי' [היה] דורש על כל
קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות.⁴⁷**

書面妥拉的層面也是如此，其中並沒有理解的顯露；因為阿基瓦（רבי עקיבא）會從每一個字母尖角闡發出成堆成疊的律法。

同樣，書面妥拉並未明白展開其內容。《Gemara》說，阿基瓦從字母上的每一個小冠飾，都闡發出「成堆成疊的律法」。

**שההלכות הללו אינן מבוארות ונגלות בגילוי ההשגה בקוץ ההוא רק שכל קוץ וקוץ כלול מכמה תלי
תלים של ההלכות הכלולים ונעלמים בקוץ ההוא מבחי' העלם**

這些律法並未在那根刺中，以顯明的理解而得到解釋和彰顯；相反，每一根刺都包含著層層疊疊的許多律法，這些律法以隱藏的狀態包含在那根刺中。

那些律法在冠冕本身並不顯露；每一個冠冕都以隱藏的形式承載著層層疊疊的許多律法。

והרי אין בקוץ זה אלא רמז בעלמא ובחי' נקודה והקוצין הן בחי' תגין.

而在這根刺中，只有一個單純的暗示，以及點的層面。這些刺就是字冠（תגין，tagin）的層面。

冠冕本身只是一個暗示、一個點。「刺」就是תגין，即托拉卷軸某些字母上的小冠飾。

12 וכן עד"ז בכל בחי' טנת"א [טעמים נקודות תגין אותיות] הכל רמוזים לכמה ענינים וכמה סודות מופלאים. וכל

זה הוא בתושב"כ [בתורה שבכתב] בבחי' העלם ובכח ולא בפועל וגילוי

同樣，妥拉的音調符號、母音符號、冠飾與字母的各個層面，都暗示著許多事物和許多奇妙的奧秘。這一切在成文妥拉中都處於隱藏與潛能的狀態，並未實際顯現、彰明出來。

妥拉文本的每個層面——音調符號、母音符號、冠飾與字母——都提示著許多事物和奇妙的奧秘；然而，在成文妥拉中，這一切都隱藏著，只存在於潛能之中。

וכמשל טפת הזכר הכלולה מכל הבחי' שבולד לובן שממנו עצמות וגידין וכו' שבטפה ההיא אין

התחלקות העצמות וגידים כו' נגלים בפו"מ [בפועל ממש] רק שהם בהעלם ובכח.

正如男性精滴的比喻：它包含胎兒的各個層面；那白色的精滴將形成骨骼、筋腱等。在這精滴中，骨骼、筋腱等各自的區分，尚未在實際情形中顯明；它們只是隱藏著，存在於潛能之中。

這就像父親的精液，其中包含孩子的所有部分，但這些部分尚未在實際情形中彼此區分。

ויציאתם מהעלם אל הגילוי הוא ע"י שהייה ט"ח [ט' חדשים] בבטן הנקבה ששם מצטייר הולד והיא

מוציאתו לידי גילוי בהתחלקות האברים פרטיים נגלים.

它們由隱藏進入顯露，是藉著在女性的子宮中停留九個月而實現的；胎兒在那裡成形，而她使它顯露出來，成為各個彼此區分、清楚顯現的肢體。

胎兒在母親的子宮中經過九個月逐漸成形，母親使它顯露出來，呈現為彼此區分的肢體。

וכך הוא עד"מ יציאת העלם מתושב"כ [מתורה שבכתב] שהיא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] לידי גילוי הוא ע"י

תושבע"פ [תורה שבעל פה] (ור"ע [ורבי עקיבא] הי' [היה] דורש כו' כי ר"ע [רבי עקיבא] הי' [היה] מקור תושבע"פ

[תורה שבעל פה] כמו שאמרו סתם ספרי כו' וכולהו אליבא דר"ע [דרבי עקיבא])⁴⁸ שהיא בחי' חכמה תתאה.

同樣，作為比喻而言，成文妥拉中隱藏的內容——也就是上層智慧（חכמה，Chochmah）這一層面——藉著口傳妥拉而顯露出來（拉比阿基瓦（רבי עקיבא）會作出推演，等等；因為拉比阿基瓦是口傳妥拉的源頭，正如他們所說：「《Sifrei》（ספרי）中無署名的意見」，等等；「他們全都依從拉比阿基瓦」）；口傳妥拉則是下層智慧（חכמה）這一層面。

因此，口傳妥拉（「下層智慧」這一層面）使成文妥拉中隱藏的內容顯露出來。拉比阿基瓦是口傳妥拉的源頭：塔木德說，《Mishnah》（משנה）、《Tosefta》（תוספתא）、《Sifra》（ספרא）和《Sifrei》（ספרי）中未署名的意見，全都依從他的教導。

שממאמר א' שבתושב"כ [שבתורה שבכתב] כמו ענין שמירת שבת שנאמרה בתו' בכלל נעשה מסכת שלימה שהוא גילוי פרטי הלכות שבת מה הן האבות מלאכות וכיצד מתחייב בהן וכל עניניהם בכל פרטיהן ודקדוקיהן.

因為，成文妥拉中的一句話，例如遵守安息日（שבת，Shabbos）這件事，原本只在妥拉中概括地提出，卻由此形成一整部完整的塔木德論篇，將安息日律法的具體細節顯露出來：主要類別的禁工有哪些，人如何因這些禁工而承擔責任，以及其中所有事項的每一項細節與精微之處。

例如，遵守安息日這一項概括的命令，在口傳妥拉中發展成一整部塔木德論篇，詳述主要禁工類別、何時須為此承擔責任，以及每一項細節。

ולכן נק' תושבע"פ [תורה שבעל פה] בשם חוה כי חו"ה בגימטריא המילוי של⁴⁹ חו"ה (שהוא עולה י"ט) כי המילוי הוא גילוי ההעלם כמ"ש במ"א וגם חוה לשון גילוי כי תרגום ויגד וחוי.⁵⁰ והגדה לשון המשכה שנמשך מהעלם אל הגילוי

因此，口傳妥拉被稱為夏娃（חוה，Chavah），因為夏娃的數值等於 ח' (Havayah) 的填寫形式（其數值為十九）；因為填寫形式就是隱藏之物的顯露，正如別處所解釋的。此外，夏娃一詞也有顯露之意，因為亞蘭文譯本（תרגום，Targum）把「他告訴」譯作「他顯明」（וחי，vachavi）。而「講述」（הגדה，haggadah）一詞則有引降之意，也就是從隱藏中引出，使之顯露。

因此，口傳妥拉被稱為夏娃。夏娃的字母（ח-ו-ה）合計為十九，這正是 ח' 的「填寫」形式：把這個名字的字母完整拼寫出來（其數值為四十五），便是在其基本數值二十六上增加十九。填寫形式使字母中隱藏的內容顯露出來。此外，「夏娃」一詞也有顯露之意：亞蘭文譯本把「他告訴」（ויגד，vayaged）譯作「他顯明」（וחי，vachavi），而「講述」（הגדה，haggadah）意指把某物從隱藏中引出，使之顯露。

וז"ש [וזהו שכתוב] ויקרא האדם שם אשתו חוה⁵¹ כי היא היתה אם כל חי ולכאורה א"כ למה קרא שמה חוה חי' [היה] לו לקרא שמה חיה אלא לפי שחוה לי' [לשון] גילוי

這就是[以下經文的意思]：「那人稱他妻子的名字為夏娃，因為她是所有活物之母。」表面看來，既然如此，他為何稱她為夏娃？他應該稱她為「生命」（חיה，Chayah）才對！其實，[這是]因為夏娃一詞有顯露之意。

這就解釋了經文所說的：「亞當（אדם）稱妻子為夏娃，因為她是所有活物之母。」既然如此，為何不稱她為「生命」呢？因為「夏娃」一詞有顯露之意。

וזהו כי היא היתה אם כל חי פי' ולכך הוציאתם מהעלם אל הגילוי כמו אם הבנים שהולד מצטייר בקרבה והיא מוציאתו מהעלם:

這就是「因為她是所有活物之母」的意思：因此，她使它們由隱藏進入顯露；正如一位兒女之母，胎兒在她體內成形，而她使它從隱藏中顯露出來。

作為母親，她使孩子由隱藏進入顯露的存在；同樣，口傳妥拉使成文妥拉中隱藏的內容顯露出來。

13 וזהו יום ליום⁵² יביע אמר ולילה ללילה יחזה דעת פני יום ליום בחי' תושב"כ [תורה שבכתב] יביע אמר

אמ"ר [אש מים רוח] ר"ת [ראשי תיבות] אש מים רוח ובחי' תושב"כ [תורה שבכתב] יביע כמעין הנובע ממקורו

這就是「一日向一日湧流出言語，夜向夜傳述認知」的意思。解釋：「一日向一日」是書面妥拉這一層面（**בחינה**，bechinah）；「湧流出言語」（**אמר**，omer）：「omer」是火（**אש**，esh）、水（**מים**，mayim）、氣（**רוח**，ruach）三者的首字母縮寫（**אמ"ר**）；而在書面妥拉中，它如泉水自源頭湧流而出，

一節《詩篇》的經文用來說明兩種妥拉。「日」指書面妥拉。「湧流出」（**יביע**，yabia）描寫泉水自源頭汨汨湧出。「言語」（omer）一詞被讀作火（**אש**，esh）、水（**מים**，mayim）與氣（**רוח**，ruach）三種基本元素的首字母縮寫。

שהוא עדיין דבוק במקורו ומתאחד עמו לפי שתושב"כ [שתורה שבכתב] היא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] ושם

שורה ומתגלה אוא"ס [אור אין סוף] הוי"ה בחכ' [בחכמה]

它仍與源頭相連，並與源頭合一；因為書面妥拉是上層 **חכמה** 的 **בחינה**，而無限之光（**אור אין סוף**，Or Ein Sof）——即 **הוי**（Havayah）——就在那裡安住，並顯現於 **חכמה** 中。

泉水仍與源頭相連，並與源頭合一。同樣，書面妥拉作為上層 **חכמה**，是無限之光本身（**אור אין סוף**）安住並顯現之處。

ולכן שם יביע כמעין הנובע שנובע מן המקור ואינו הולך ומתפשט באורך ורוחב רק נביעו דחכמתא

בלבד שהיא בחי' נקודה וברק המבריק

因此，那裡說「湧流出」，如泉水自源頭湧出，不向長度與寬度展開；它只是 **חכמה** 的湧流，屬於一點與閃耀電光的 **בחינה**。

泉水尚未向寬廣處展開；它只是 **חכמה** 最初的湧現，也就是先前所述的「點」與「閃電之光」。

והאמ"ר [והאש מים רוח] שהוא ר"ת [ראשי תיבות] אש מים רוח כלולים ומתעלים בו בהעלם ובכח ולא בגלוי

ובכפ"מ [ובפועל ממש]

而 **אמר**——它是火、水、氣三者的首字母縮寫——在其中被包攝並提升，處於隱藏與潛能之中，而非顯露並實際呈現。

火、水、氣這些元素——一切受造之物的構成基礎——在其中只以潛能存在，尚未實際呈現。

שאינן שם התחלקות בחי' אש רוח מים ממש כמו שהם אחר שנפרטו ובאו לידי גילוי רק הם בבחי' נביעו בלבד כהתכללות המעיין הנובע ממקורו ומתאחד ונכלל במקורו הוא א"ס ב"ה הוי"ה בחכ' [בחכמה].

因為那裡尚無火、氣、水各自分化的情形，如同它們在各自分出並顯露之後那樣；它們只處於湧流本身的 בחינה，好比泉水自源頭湧出，仍總攝於源頭，與源頭合一並歸入源頭；其源頭就是無限者（אין סוף，Ein Sof），願祂受頌讚；亦即智慧中的 ה'。

它們尚未如創造逐一展開並顯露之後那樣彼此區分；它們只存在於泉水的湧流中，仍與源頭合而為一；這源頭就是顯現於智慧中的無限者。

ולילה ללילה בחי' תושבע"פ [תורה שבעל פה] יחזה דעת בבחי' גילוי לבאר ולפרט פרטי התחלקות ההתהוות כמו שהם בסדר ההשתלשלות במדרגות רבות ועצומות (וזהו שמשרע"ה [שמשה רבינו עליו השלום] למד ביום מקרא ובלילה משנה כשהי' [כשהיה] בהר⁵³ כו'):

「夜向夜」是口傳妥拉這一 בחינה；「傳述認知」（דעת，Daas），意即在顯露中闡明並詳述創造各項分化的細節，如同它們在世界層層下延的鏈條（השתלשלות，hishtalshelus）中，呈現於眾多而廣大的層級。（這就是為何摩西·拉比努（משה），願他平安，在山上時白天學習經文，夜間學習《Mishnah》（משנה）等等。）

「夜」是口傳妥拉；它在顯露中「傳述認知」。其中「傳述」（יחזה，yechaveh）與夏娃（חווה）同一詞根，意指揭示並詳述創造在每一層級的所有細節。因此，米德拉什說，摩西在西奈山白天學習經文，夜間學習 Mishnah。

第 6 節 · 14-20

「按祂的形象……永遠的建築」

14 והנה ברכה ראשונה כנגד אדה"ר [אדם הראשון] שהיא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] תושב"כ [תורה שבכתב]⁵⁴ דהיינו

כדי להמשיך אור א"ס בחכמה כו'

那麼，第一個婚禮祝福對應於第一個人亞當（אדם הראשון）；他是上層智慧（חכמה，Chochmah），即書面妥拉的層面——也就是要將無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）引下到智慧中，等等。

第一個婚禮祝福「塑造人者」對應於亞當，也就是上層智慧、書面妥拉；其目的是將無限之光引下到智慧中。

ופי' יוצר כמו צר צורה עד"מ שהוא מצייר תמונת החומר. ותמונה זו היא ג"כ גילוי בערך החומר שהי' [שהיה] חומר פשוט כמו גוף גולמת המתכת.

「形成者」(יוצר, Yotzer) 的意思, 就如同「形成形體」(צר צורה, tzar tzurah); 譬如, 工匠塑造物質的形狀。這個形狀本身, 相對於物質而言也是一種顯露; 原先它只是單純的物質, 如同一塊未加工金屬原塊的本體。

「形成」(yetzirah) 好比工匠塑造原始物質: 一塊金屬原塊被賦予了形狀。相對於原本尚無形狀的物質, 這個形狀本身就是一種顯露。

15 ומראהו ומעשהו או הצורה שמציירין עליו הוא גילוי החומר שנעשה על תמונה זו דוקא

它的外觀與製作方式, 或施加在它上面的造型, 乃是材料顯現為這一特定形狀。

賦予金屬的形狀, 只是金屬以一種特定形狀顯現出來。

והרי ציור זה אינו דבר נפרד ואין הציור נראה דבר בפ"ע [בפני עצמו] אלא שע"י הציור מתראה תבנית הכלי באופן יותר נאות מכמות שהי' [שהיה] גולמו. וגולמת הכלי עצמו הוא שנצטייר ונתגלה.

這個形體並非一件分離的事物, 形體也不會被看作獨立存在的事物; 相反, 透過形體, 器皿的構造便以比其原始狀態更合宜的方式呈現出來; 而被塑形並顯露出來的, 正是器皿本身的原始材料。

形體不是一件可以獨自看見的分離事物; 它只是以更合宜的方式呈現原始材料。被塑形並顯露出來的, 正是原始材料本身。

כך הנה בנמשל האדם שהוא תושב"כ [תורה שבכתב] הוא ג"כ בבחי' גילוי אל החומר הראשון שהוא כה ההיולי שלא נתפס בו שום גילוי

同樣, 在比喻所指的對應之物中, 「亞當」(אדם, Adam), 也就是書面妥拉, 相對於原初質料而言, 同樣處於顯現的層面; 原初質料就是質料潛能, 其中完全沒有任何顯現可以被把握。

同樣, 「亞當」——書面妥拉——是「原初質料」的顯現; 這種質料潛能, 是一個哲學術語, 指尚無形態、卻以潛能包含一切形態的質料, 其中完全沒有任何顯現。

שעליו נאמר (תהלים יח) ישות חשך סתרו וחומר ההיולי הוא נק' בשם אדם דבריא וראשית הגילוי הוא בכחמה תושב"כ [תורה שבכתב] ונק' אדם דיצי' [דיצירה].

關於這一層面, 經上說(《詩篇》18): 「祂以黑暗為自己的隱密處。」質料潛能稱為「創造界(בריא, Beriah)的亞當」; 顯現的起始則在智慧(חכמה, Chochmah), 也就是書面妥拉; 它稱為「形成界(יצירה, Yetzirah)的亞當」。

關於那隱藏的層面, 經上說: 「祂以黑暗為自己的隱密處。」無形的潛能稱為「創造界的亞當」(創造, 是使原始質料從無中產生); 它最初的顯現, 在智慧、亦即書面妥拉中, 稱為「形成界的亞當」(形成, 是賦予質料形狀, 如「塑造人者」(יוצר האדם, Yotzer ha' adam) 一語所示)。

וברכה שניה נגד חוה בחי' תושבע"פ [תורה שבעל פה].

第二個祝福對應夏娃（חוה，Chavah），也就是口傳妥拉這一層面。

第二個祝福對應夏娃（Chavah），也就是口傳妥拉。

ולכן נתוסף בה תיבת את. אשר יצר את האדם.⁵⁵ את פי' בחי' אותיות מא' ועד תי"ו שהאותיות הן מבחי' עלמא דאתגליא כי האותיות הן גילוי השכל.⁵⁶

因此，其中增添了「את」（es）一字：「祂塑造了『את』人。」「את」指字母的層面，從阿列夫（א，alef）到塔夫（ת，tav）；字母屬於顯露之界，因為字母是心智的顯現。

因此，其中增添了「es」（「祂塑造了人」中的「es」）一字。「es」（由阿列夫與塔夫兩個字母拼成）代表從阿列夫到塔夫的所有字母。字母屬於顯露之界，因為它們顯露並表達心智。

16 והיינו גילוי חכמה תתאה שהיא בחי' גילוי לחכמה עלאה תושב"כ [תורה שבכתב] כנ"ל והוא גילוי אחר גילוי שהח"ע [שהחכמה עילאה] הוא גילוי חומר הראשון ההיולי כנ"ל.

這就是下層智慧（חכמה，Chochmah）的顯露；它是上層智慧（חכמה）——成文妥拉——的顯露層面，如上所述。這是顯露之後又有顯露，因為上層智慧顯露的是原初的潛在質料，如上所述。

下層智慧（口傳妥拉）顯露上層智慧（成文妥拉），而上層智慧本身又顯露無形的潛能。因此，口傳妥拉是建立在第一次顯露之上的第二次顯露。

וזוהו בצלמו בצלם דמות תבניתו.⁵⁷ כי צלם לשון ציור וגילוי וכפל בצלמו בצלם. פי' גילוי אחר גילוי.

這就是「照著祂的形象，照著祂形體模樣的形象」。因為「形象」一詞表示形態與顯露；「照著祂的形象，照著形象」這樣的重複，意指顯露之後又有顯露。

這是在解釋第二個祝福中的措辭：「照著祂的形象，照著祂形體模樣的形象。」「形象」（צלם，tzelem）意指形態與顯露，而它的重複表示顯露之上又有顯露。

גילוי הראשון להיות אור א"ס בחכמ' [בחכמה] עלאה בבחי' יביע ואח"כ גילוי חכמה תתאה והיא היא דמות תבניתו דהיינו בחי' עלמא דאתגלי' ⁵⁸ ממש.

第一次顯露，是無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）在上層智慧中，以「湧流而出」的方式呈現；之後則是下層智慧的顯露，而這正是「祂形體模樣的形象」，也就是實際顯露的世界這一層面。

第一次顯露，是無限之光在上層智慧中湧流而出；第二次則是下層智慧，即「祂形體模樣的形象」，也就是完全顯露的世界。

17 והתקין לו ממנו בנין עדי עד⁵⁹ שבחי' עלמא דאתגלי' אע"פ [אף על פי] שרגלי' [שרגליה] יורדות⁶⁰ כו' מ"מ

איננה דבר נפרד ח"ו [חס ושלום] אלא והתקין לו ממנו בעצמו

「並為他從自身建造一座永世長存的建築」：顯現的世界雖然「她的腳向下延伸」等等，然而它並非一個獨立的事物，絕非如此；而是「從他自身為他建造」——出自他自身。

這段祝福接著說：「並為他從自身建造一座永世長存的建築」（夏娃（חווה）是由亞當自身的一側建成的）。顯現的世界雖然向下延伸甚遠，正如經文描述女人時所說：「她的腳向下延伸」，但它並不與其源頭分離：它是「出自他自身」。

כי גילוי חכמה תתאה הוא גילוי הארת אור א"ס ב"ה עצמה שבחכ' [שבחכמה] עלאה

因為，下層智慧（חכמה，Chochmah）的顯現，正是上層חכמה中無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）本身——願祂受頌讚——的光輝顯現。

下層חכמה就是那曾存在於上層חכמה中的無限之光本身，如今顯露出來。

אלא לפי שבה נפרטו ונתחלקו בבחי' רבוי המדרגות בדרך פרט מה שהיו כלולים בח"ע [בחכמה עילאה]

בהעלם בדרך כלל הנה האור שבה הוא מצומצם ומלוכש בכמה מיני צמצומים והתלבשות שונות

只是，由於原本以隱而未顯、概括的方式包含於上層חכמה中的內容，在其中被具體化、細分為眾多層級，因此其中的光便受到收縮（צמצום，tzimtzum），並包裹於多種收縮方式及各種不同的包覆形式之中，

原本以概括、隱含的方式包含於上層חכמה中的內容，在下層智慧中被展開為許多各自分立的層級，因此其中的光受到收縮，並包裹於許多不同的衣著之中。

כדי להאיר ולהתגלות בכל מדרגה ומדרגה לפי מה שהיא להיות המדרגות ההם נראים ונגלים ולא יתבטלו במציאות.

為的是使光在每一個層級中都能照耀並顯現，且各按其自身的情況，使那些層級得以顯見、顯露，而不至於被消融得不復存在。

這使每一層級都能按照自身的承受能力接受光，並作為可見的層級而存在，而不會因光過於強盛而被消融得不復存在。

18 וכ"כ [וכן כתב] נתצמצם האור ונתמעט עד שירד מדרגה אחר מדרגה בסתר המדרגות שהלבוש מסתיר

ומכסה על האור שהוא ונעשה מקור לעלמא דפרודא להיות משם יפרד כו'.

光如此收縮（צמצום，tzimtzum）並減弱，以至於逐級下降，進入各階次隱而不顯之處；在那裡，衣裳遮蔽並覆蓋那道光，於是它成了分離世界的源頭，使得「由此分開」等等。

光逐級收縮至此，以致「衣裳」將它完全遮蔽；這便成了「分離世界」的源頭，在那裡，事物感到自己與祂分離。

אבל עיקר צמצום האור הוא כדי שיהיה בנין העולמות שלא יתבטלו במציאות וזהו בנין עדי עד

然而，光收縮（**צמצום**）的主要目的，是使諸世界得以建立，免得它們在存在上被徹底消融；這就是「永恆的建築」，

然而，收縮的主要目的具有積極的一面：使諸世界得以作為穩固的「建築」而存在，不致在光中消融，失去其作為世界的存在感。這就是「永恆的建築」。

דהיינו להיות לעדי עד ימלוך להיות מדת מלכותו עדי עד למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית.

也就是，祂永永遠遠作王：使祂的王權（**מלכות**，Malchus）這一屬性永遠長存，上至無盡，下至無限。

「永恆」（**עדי עד**，adei ad）意指祂永遠作王：祂的王權需要一個持久的世界作為祂所治理的對象；藉著這個世界，祂的王權向上延展，無有窮盡，向下延展，無有止境。

19 והיא התגלות מלכותו בבחי' א"ס ממש רק שכדי שיהי' [שיהיה] גילוי א"ס ב"ה בבחי' מלכותו הוצרך להיות בחי' בנין.

這就是祂的王權（**מלכות**，Malchus），在真正無限者（**אין סוף**，Ein Sof）的層面／範疇（**בחינה**，bechinah）中的顯現；只是，為了使無限者、願祂受頌讚，在祂的**מלכות**層面中顯現，就必須有一個建構體的層面，

這王權乃是無限者自身的顯現。但要使無限者顯現為君王，就需要一座「建構」——一個有結構的世界。

דהיינו להיות הסתר האור וצמצומו והתלבשותו בכמה מיני לבושין עד שיאיר ויתגלה אור זה בבחי' זו דוקא.

也就是使光隱藏、收縮，並披上多種衣裳，直到這光在這一**בחינה**中發光，並且特別在此層面顯現。

這就是使光隱藏、收縮，並將它包裹在多種衣裳之中，直到它能在王權的這一特定層面發光。

כי אור א"ס מצד עצמו כשמו כן הוא אין לו סוף כו' ולא מכל מדות כלל⁶¹ כמ"ש במ"א

因為無限之光（**אור אין סוף**，Or Ein Sof）就其自身而言，正如其名，沒有終盡，等等；它完全不屬於任何屬性，正如別處所解釋的。

就其自身而言，**אור אין סוף**確實無有窮盡，並超越一切屬性，正如《Tikkunei Zohar》（**תיקוני זוהר**）所說。

ואפי' [ואפילו] אור א"ס שבח"ע [שבחמה עילאה] הוא בבחי' צמצום ולבוש שח"ע [שחכמה עילאה] נק' בשם לבוש לאור א"ס כו'.

即使上界的智慧（**חכמה**，Chochmah）中也有無限之光，它仍處於收縮與衣裳的狀態；因為上界的**חכמה**被稱為無限之光的衣裳，等等。

即使上界的**חכמה**中的無限之光，也已經受到收縮，因為**חכמה**被稱為無限之光的「衣裳」。

20 וכל מה שירד האור ונתגלה גילוי אחר גילוי ירידה היא זו. ומיעוט האור והתלבשותו וירידה זו היא כדי שיאיר אור א"ס ב"ה גם במדרגות התחתונות.

光下降到何種程度，便有一層又一層的顯露；這一切都是下降。光的減少、光的包裹，以及這一下降，都是為了使無限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof），願祂受頌讚，也在較低的層面發光。

每一層相繼的顯露都是一次下降；光因而減少並被包裹。其目的，是使 אור אין סוף 甚至在最低的層面也能發光。

כי נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים^{62, 63} וא"כ תכלית המכוון מבחי' מלכותו להחיות עולמות נפרדים אינה להיות נפרד ח"ו [חס ושלום] רק אדרבה להיות בנין עדי עד כי והתקין לו ממנו כו' כנ"ל:

因為 קב"ה (Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」)，渴望在下界中的居所（דירה בתחתונים, dirah betachtonim）；既然如此，祂以王權（מלכות, Malchus）賦予與祂分離的世界生命，其終極目的並不是要使它們成為與祂分離的存在——絕非如此；恰恰相反，目的是要成就一座「永恆長存的建築」，因為「並從祂自身為他預備了……」，如上所述。

因為祂渴望在下界建立居所（米德拉什對創造目的的陳述）。因此，祂對與祂分離的世界所行使的王權，並非要使它們與祂分離；相反，是要建造一座「永恆長存的建築」，使它「由祂自身而來」。

第 7 節 · ¶ 21-23

妥拉學習：生命之靈藥或死亡之靈藥

21 אך הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] זכה נעשה לו סם חיים⁶⁴ כו' דבזכותא תליא מילתא ואחר כוונת הלב של העוסק בתורה נאמרו הדברים

然而，我們的先賢曾說：「若他有此福分，妥拉便成為他的生命靈藥」等等；因為此事取決於他的功德，而這些話是按照研習妥拉者內心的意向而說的。

如今，這個「印封」的比喻應用於妥拉的研習。塔木德說，妥拉對一個「有此福分」的人而言，可以成為生命靈藥；對沒有此福分的人而言，則可能成為死亡靈藥。它成為哪一種，取決於學習者內在的意向。

כי לפי שעוסק בתושבע"פ [בתורה שבעל פה] שהיא חכמה תתאה שירדה לעלמא דפרודא ונתלבשה בדברי' [בדברים] גשמי' [גשמיים] שהם מהע' [מהשבעים] שרים שנתלבשה בהם ברבוי השתלשלות המדרגות ליתן בהם כח וממשלה על הדברים הגשמיים ההם

因為他所研習的是口傳妥拉；口傳妥拉是下層智慧（חכמה, Chochmah），它降入分離的世界，披覆於物質事物之中。這些事物源自七十位統治者；口傳妥拉藉著各個層次層層下延的鏈條（השתלשלות, hishtalshelus），披覆於其中，賦予它們對那些物質事物的力量與管轄權；

口傳妥拉是「下層智慧」，它降入分離的世界，並披覆於物質事物之中，也就是那些律法所涉及的物件與情況。這些物質事物隸屬於七十位天使統治者的管轄；他們治理列國與自然界。

והדבר הגשמי שעוסק בו שהוא תחת ממשלת השרים הוא המסתיר ומכסה על קדושת אור א"ס הנמשך מחכמה עלאה ומתלבש בחכמה תתאה לכך יכול להמשיך את האדם ולהורידו ולהפילו למטה

而他所研習的那件物質事物，既在那些統治者的管轄之下，便會遮蔽並掩蓋無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）的神聖性；這光從上層的智慧降引而來，並披覆於下層的智慧之中。因此，那件事物可能牽引一個人，使他向下沉淪、跌落；

物質的研習內容既在那些統治者的管轄之下，就會遮蔽律法中 ה' 的光的神聖性，因此可能把學習者向下牽引。

בל יראה גאות⁶⁵ ה' והוד מעטה לבושו שהוא התלבשות אור א"ס ב"ה הנמשך ומתלבש בחכמה תתאה בפסק הלכה הערוכה בדברים הגשמיים ההם. כי דבר ה' זו הלכה⁶⁶ והיא חכמתו ורצונו כו'.

以致他看不見「ה'的威嚴」，也看不見祂衣袍外衣的光輝；那外衣，正是無限之光——願祂受頌讚——被引降而來、披覆於下層智慧之中的狀態，並呈現在關於那些物質事物所制定的法律裁決裡。因為「ה'的話」就是halachah；它是祂的智慧與意願，等等。

如此一來，他便不再看見披覆在律法中的「ה'的威嚴」，然而披覆於其中的正是無限之光本身，並透過實際的裁決表達出來；塔木德說，「ה'的話」就是halachah，亦即 ה' 的智慧與意願。

22 ולכך לא זכה ונמשך אחר עלמא דפרודא וגורם להפריד עלמא דאתגלי' היא חכמה תתאה ממקורה

ושרשה היא ח"ע [חכמה עילאה] ונותן יד וממשלה להיות שליטה ואחיזה לקליפות וס"א [וסטרא אחרא]

因此，[若]他未能有此福分，反而被分離世界牽引，就會使顯露的世界——下層智慧（חכמה תתאה，Chochmah Tata'ah）——與其源頭和根源——上層智慧（חכמה עילאה，Chochmah Ila'ah）——分離；他也因此助長其統治，使外殼（隱蔽勢力）（קליפות，kelipos）和另一側（סטרא אחרא，sitra achra）得以掌權並有所依附，

一個未能蒙得福分、反而被分離世界牽引的人，會使顯露的世界——下層智慧——與其在上層智慧中的根源分裂，因而賦予外殼（隱蔽勢力）力量和依附之處。

שיהי' [שיהיה] יניקתם ואחיזת' מעיקר הקדושה⁶⁷ כו' ולא מן השמרים ופסולת אשר ניתן להם כדי חיותם מלמעלה מחכמה תתאה היא מלכותו ית' בהתלבשות' בהשרי' [בהשרים] כו'

使它們的滋養與依附得以來自神聖性的本質，等等，而不是來自賜予它們作為生命力的渣滓與廢料；這些是從上方、從下層智慧而來的——也就是祂的王權，願祂受頌讚，在披覆於諸王子之中時的狀態，等等，

如此一來，它們便能汲取神聖性的核心，而不只是從上方、從下層智慧——即 ה' 的王權披覆於天使諸王子之中時——分配給它們的「渣滓與廢料」。

דרך ירידת והשתלשלות המדרגות מדרגה אחר מדרגה עד שירדה בסתר המדרגות שנמשך להם חיות מעט מן השמרים והפסולת דרך יניקת שערות וצפרנים מותר השפע כו'.

這是藉著層層遞降、逐級下延的方式，直到它降入各層面的隱蔽之中，少許生命力才從渣滓與廢料中流給它們；這是藉由頭髮與指甲的滋養途徑，也就是流溢的剩餘部分，等等。

這份分配要經過漫長的下延，穿過隱蔽的層面，才以微薄的生命力抵達它們；它來自流溢的剩餘部分，如前文所述的「頭髮與指甲」。

כי מאחר שנמשך אחר גשמית הדברים שהן מהשרים כו' ומחשיב אותם ליש ועיקר הרי מעורר כך למעלה כביכול

因為他既然被事物的物質性牽引——這些事物來自諸王子，等等——又把它們看作實有且首要的，就會如是地在上方引發相應的情形，可以說，

然而，當一個人被物質性牽引，並把它視為實有而且首要時，他就會在上方引發相應的反應，可以說：事物彼此分離、各自存在的狀態因而得到強化。

ולכך נעשה לו סם המות ממש שלוקח חיותו מהקליפות הנקרא מות ומשם נופל לו מחשבות רעות מהיכלות הקליפות וס"א [וסטרא אחרא] להחזיק א"ע [את עצמו] ליש ודבר במה שלומד כו'

因此，這就成了他真正的「死亡之藥」，因為他從外殼（קליפות）——它們被稱為死亡——汲取生命力；邪念便從那裡、從外殼與另一側的殿堂落到他身上，使他因所學的內容而把自己看作實有且重要，等等。

於是，妥拉竟成了真正的「死亡之藥」：他的生命力來自被稱為「死亡」的外殼，從那裡而來的念頭使他因自己的學習而自視甚高。

[ועי' [ועיין] ביומא ד' ע"ב ב' ע"פ וזאת התורה אשר שם משה⁶⁸ זכה⁶⁹ כו' ובזוהר ר"פ חקת בענין וזאת ועי' [ועיין] בפ' בהר דף ק"י ע"ב⁷⁰ בענין ועשה טוב כו' ע"ש]

[又見 Yoma 72b，關於「這就是摩西（משה）所安置的妥拉」：「若他蒙得福分」，等等；並見《Zohar》（זהר）Parshas Chukas 開篇，關於「這」的含義；又見 Parshas Behar, folio 110b，關於「行善」，等等；請見該處。]

這是一則括號中的引文：Yoma 中的塔木德語句、《Zohar》在 Parshas Chukas 開篇對「這就是妥拉」的闡釋，以及《Zohar》在 Behar 中對「行善」的闡釋，都涉及同一主題。

וזהו האומר אין לי אלא תורה⁷¹ כו' שאומר אין לי לעצמי מפני שהוא בבחי' לא זכה ורוצה להיות לעצמו יש ודבר נפרד.

這就是「那說『我除了妥拉之外，別無所有』的人」，等等：他說：「我為自己一無所有[除了妥拉]」，因為他處於「未能蒙得福分」的狀態，想要為自己成為一個實有、獨立之物。

塔木德說，「那說『我除了妥拉之外，別無所有』的人」甚至連妥拉也沒有。Alter Rebbe 將此解讀為：有人為自己而學習，想成為一個獨立的「實有之物」；這正是「未能蒙得福分」的表徵。

23 ולכן אפי' [אפילו] תורה אין לו שהתורה היא נשפעת ונמשכת במקום קדושה דוקא

因此，「他甚至連托拉也沒有」，因為托拉只在聖潔之處被賜予並引下。

所以，這樣的人「甚至連托拉也沒有」，因為托拉的光只流入聖潔之處。

כי אין אור א"ס שורה אלא במי שבטל⁷² כו' והיינו סטרא דקדושה ולכן כל השפעת הקדושה היא ממנה ולזולתה דהיינו שאינו רוצה לעצמו

因為無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）只安住於自我消融的人身上，等等；這就是聖潔一方。因此，聖潔的一切施予，都是由自身而出，流向他者；也就是說，不為自己求取[它]。

的光只安住於在祂面前自我消融（ביטול，bittul）的人身上。聖潔本性上施予他人，不為自己求取任何東西。

משא"כ סטרא דקליפה הרי כל טיבו דעבדין⁷³ לגרמייהו⁷⁴ וכו' ולכן א' על דואג ואחיתופל⁷⁵ דלא מסקי שמעתתא אליבא דהלכתא

外殼（קליפה，kelipah）一方卻不是如此，因為「他們所行的一切善，都是為自己而行」，等等。因此，據說多益（דואג，Doeg）與亞希多弗（אחיתופל，Achitophel）未能使自己的學習符合哈拉卡（הלכתא，halachah，猶太律法的裁決）。

外殼一方則事事都為自己而行。塔木德說，多益與亞希多弗是他們那個時代的大學者，卻始終未能在學習中得出正確的哈拉卡。

אבל בדהע"ה [בדוד המלך עליו השלום] כתי' [כתיב] וה' עמו שהלכה כמותו⁷⁶ בכ"מ [בכל מקום]⁷⁷ והיינו לפי שהמשכת התורה היא דוקא במקום קדושה ואחר כוונת הלב של העוסק בתורה.

但關於大衛王（דוד，David），願他平安，經上寫道：「ה'（Havayah）與他同在」——塔木德據此說，無論何處，哈拉卡都依從他的裁決。這是因為，托拉的引下只發生於聖潔之處，並且依照學習托拉之人的內心意向。

關於大衛王，經上說：「ה'與他同在」；塔木德將此解讀為「無論何處，哈拉卡都依從他」。托拉的光按照學習者的聖潔程度與內在意向流向他。

כי כפי מה שהוא באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] כך מעורר למעלה שיערה עליו רוח ממרום⁷⁸ באתעדל"ע

[באתערותא דלעילא] אם זכה ומדבק א"ע [את עצמו] באור א"ס הנמשך בתורה

因為他由下而起的激發（אתערותא דלתתא，isarusa dilesata）如何，便在上方引發相應的作用；若他有資格，並依附於托拉中被引下的 אור אין סוף，便有「從高天而來的靈」傾注在他身上，這就是由上而起的激發（אתערותא דלעילא，isarusa dileila），

一個人由下而起的激發，也就是他自身的努力與意向如何，便會引發相應的由上而起的回應；若他依附於托拉中的 אור אין סוף，便有「從高天傾注的靈」降臨於他。

וכמ"ש וכל בניך למודי ה' דהיינו שיהא לימוד הלכה זו מפני שהיא דבר ה' כו'.

正如經上所說：「你所有的兒女都受 ה' 教導」；也就是說，他學習這條哈拉卡，是因為它是 ה' 的話語，等等。

這就是「你所有的兒女都受 ה' 教導」：學習這條律法，是因為它是 ה' 的話語。

אך הכח הזה להיות המשכת אור א"ס שבתורה בקדושה דוקא הוא הוא מבחי' החותם שלמעלה

然而，使托拉中的無限之光只在聖潔之處被引下的這種力量，正是源自上方印璽的層面，

使托拉之光只流入聖潔之中的力量，源自上方的「印璽」。

וכמ"ש חתום תורה בלימודי⁸⁰ שפי' בלימודי להיות למודי ה' דוקא וחיתום זה הוא המפריד הקליפות

שלא יינקו מעיקר הקדושה ח"ו [חס ושלום] כנ"ל.

正如經上所說：「把托拉封印於我的門徒之中」——「於我的門徒之中」的意思是，他們必須特別是「受 ה' 教導」的；這印封將外殼（קליפות）隔開，使它們萬不可從聖潔的根本汲取，正如上文所述。

「把托拉封印於我的門徒之中」（בלימודי，bilimudai）一語，藉著「受 ה' 教導」（למודי ה'，limudei Havayah）來解讀；兩處用的是同一個字。托拉被封印，留給以 ה' 自己的門徒身分來學習的人。這印封使外殼無法從聖潔的核心汲取。

ולכן אנו חותמין בברוך שלא יהיה יניקה ואחיזה לקליפות ע"י לא זכה כי גם חותם זה באתעדל"ת

[באתערותא דלתתא] תליא מילתא.^{81,82}

因此，我們以「蒙福」（ברוך，Baruch）作結，免得外殼（קליפות，kelipos）藉著「未能配得」而得到滋養、有所攀附；因為這個結尾也取決於由下而起的激發（אתערותא דלתתא，isarusa dilesata）。

這就是為何一段較長的祝福以「蒙福」作結：為了防止外殼（קליפות）藉著沒有功德的學習而攀附其上。然而，這個結尾也取決於人自身由下而起的激發。

兩顆心與祈禱中的封印

24 והנה מבקשי ה' יבינו כל⁸³ שכמו שהוא לענין תורה כך כיוצא בזה הוא לענין עבודת הלב באהוי"ר

[באהבה ויראה] כו'.

如今，「尋求 ה' 的人，必明白一切」：正如在妥拉方面是如此，同樣，心的事奉——以愛與敬畏來事奉，等等——也是如此。

「尋求 ה' 的人，必明白一切」出自《箴言》：同樣的道理也適用於祈禱，即「心的事奉」，其中帶著愛與敬畏；在此也有一個印記。

כי הנה ב' ⁸⁴ בחינות יש בלב דהיינו פנימיות הלב וחיצוניותו. בחי' פנימית הלב היא התלהטות

והתלהבות האהבה לה' בשמחה וטוב לבב מרוב כל⁸⁵

因為心有兩個層面：心的內在層面（פנימיות，pnimiyus）與心的外在層面（חיצוניות，chitzoniyyus）。心的內在層面，就是對 ה' 的愛熾烈燃燒；心中充滿喜樂與歡欣，勝過一切，

心有內在與外在兩個層面。內在層面是對 ה' 熾烈燃燒的愛，心中充滿喜樂與歡欣，「勝過一切」——這是妥拉中關於事奉 ה' 的話，本文將其解作一種超越其他一切喜樂的喜樂。

שהיא שמחת הנפש האלקית המשכלת ומתבוננת באור א"ס ב"ה מקור חוצבה ושרשה שהיתה כלולה

במאצילה ב"ה טרם ירידתה לעוה"ז.

這喜樂是具有 ה' 性質的靈魂（נפש האלקית，nefesh Elohis）的喜樂；這靈魂以理智領會並沉思無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof），願祂受頌讚——那是它被鑿出的源頭，也是它的根源；在它降臨此世界之前，它原本包含在其流溢者之內，願祂受頌讚。

這具有 ה' 性質的靈魂的喜樂：它沉思無限之光，那是它被「鑿出」的源頭；在它降臨此世界之前，它原本包含於其中。

25 וגם עתה כן הוא כל חפצה וכל ישעה להתענג על ה' הוא אור א"ס ב"ה ממש אהבה בתענוגים⁸⁶ בגילוי

אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בחכמה שבנפש כח מ"ה [מה] כו'.

而今也是如此：它的一切渴望與一切所求的拯救，都是以 ה' 為樂；這就是無限之光本身（אור אין סוף，Or Ein Sof），願祂受頌讚——喜悅中的愛；無限之光的顯現，願祂受頌讚，顯現在靈魂中的智慧（חכמה，Chochmah），也就是「何物之力」（כח מ"ה，koach mah），等等。

即使如今身處肉身之中，具有 ה' 性質的靈魂（נפש האלקית，nefesh Elohis）也只渴望在 ה' 本身中享受喜悅，即「喜悅中的愛」；這是藉著無限之光顯現在靈魂的智慧（חכמה）中而達成的。חסידות（Chassidus）將智慧解讀為「何物之力」（כח מ"ה），也就是自我消融的能力。

ואיזהו חכם הרואה את הנולד⁸⁷ מאין כו' שאין העולם מעלים ומסתיר על אור א"ס ב"ה שאינו בגדר
עלמין כלל וכולא קמי' [קמיה] כלא⁸⁸ וכאין ממש.⁸⁹

「誰是智者？看見將要生成之物的人」——從無有中生成，等等；因為世界並不遮蔽、隱藏無限之光（אור אין סוף），願祂受頌讚，祂根本不屬於世界的範疇；一切在祂面前都如同無物，確實如同虛無。

「誰是智者？看見將要生成之物的人」被解讀為：看見萬物都是從無有中生成。對這樣的人而言，世界並不隱藏 ה'，因為一切在祂面前都如同無物。

26 ואי לזאת תהי' [תהיה] דביקות הנפש בשרשה באלקי' חיים בהתכללות ויחוד עצום כמו שהיתה כלולה ומיוחדת טרם ירידתה וע"ז נאמר יום ליום יביע⁹⁰ כמעין הנובע ממקורו שמתאחד עמו

因此，靈魂將與其根源——אלקי' חיים——緊密相連，在極大的涵融與合一中，如同它在下降之前原已融入並與根源合一；論及此，經文說：「一日向一日湧流」，宛如泉水從源頭湧出，仍與源頭合而為一。

因此，靈魂與其在 חיים 之中的根源緊密相連，如同它在下降之前那樣合一。這就是「一日向一日湧流」：泉水仍與自己的源頭合而為一。

ומזה תהי' [תהיה] שמחת הנפש בה' עושה הוא אור א"ס ב"ה השורה ומתגלה בחכמה

由此，靈魂便會因其創造者 ה' 而歡喜；祂就是無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof），願祂受頌讚；此光安住並顯現在智慧（חכמה，Chochmah）之中。

由此而來的，是靈魂因其創造者而生的喜悅；這位創造者就是顯現在智慧之中的無限之光。

ותהי' [ותהיה] השמחה גדולה לאלהים בהתלהבות והתלהטות הנפש מחמת קרבת ה' הטוב לה⁹¹ ובשמחתה לא יתערב זר⁹² ח"ו [חס ושלום] כי אין בנמצא שמחה זו כמוה וכדוגמתה בזה לעו"ז [לעומת זה] כלל.

這喜悅對 אלקים 而言將是極大的；靈魂因親近那對它有益的 ה' 而熱烈燃燒、熾盛起來；「沒有外人參與它的喜悅」，萬不可讓外人參與其中，因為在「彼此相對」的一方，根本不存在任何與此相同或相似的喜悅。

這喜悅「對 אלקים 而言極大」，因靈魂親近那「對它有益」的 ה'，而熾烈燃燒。「沒有外人參與它的喜悅」：相對的一方（זה לעומת זה，zeh le'umas zeh）沒有任何與之相同的喜悅，因此邪惡無分於其中。

שהיא מבחי' יחידה שבנפש שאינה מלובשת כלל בלבושי הגוף והנפש הבהמית רק שתתמלא הנפש אורה ושמחה לה' לבדו.

這喜悅源自靈魂的獨一核心（**יחידה**，yechidah）這一層面；它完全沒有穿上身體和動物性靈魂的衣著；反之，靈魂充滿光明與喜悅，並唯獨為 **ה'** 而喜悅。

這喜悅源自 **יחידה**，即靈魂最內在的本質；它並未穿上身體或動物性靈魂的衣著，因此充滿光明與喜悅，並唯獨為 **ה'** 而喜悅。

27 וזוהי מדת יום ואור כמ"ש יום ליום יביע. אבל חיצוניות הלב היא מדת לילה וחשך שיש בו העלם והסתר מלבושי הגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] שמנוגה שמלבישים את הנפש.

這就是日與光的特質，正如經上所說：「日向日湧流而出。」但心的外在層面，則是夜與黑暗的特質；其中有遮蔽與隱藏，因為身體與動物性靈魂（**נפש הבהמית**，nefesh habehamis）的衣著遮蔽了靈魂，而動物性靈魂源自發光之殼（**קליפת נוגה**，kelipas nogah；善與惡混雜的領域）。

內在的愛是「日與光」，如泉水與其源頭相連。心的外在層面則是「夜與黑暗」：在那裡，靈魂被身體與動物性靈魂所包裹；動物性靈魂源自發光之殼（**נוגה**，nogah），即善與惡交混的領域。這些衣著遮蔽了 **ה'**。

וכמו שהמדות שבנפש אלקית אהוי"ר [אהבה ויראה] כו' כך הם בזה לעו"ז [לעומת זה] כי אהבה זו היא מבחי' יחודא תתאה שנראה העולם ליש כו'

正如具有 **ה'** 性質的靈魂（**נפש האלקית**，nefesh Elohis）中[有]愛與敬畏（**אהבה ויראה**，ahavah v'yirah）等情感屬性，這裡[也有]「一方與另一方相對」的情形；因為這愛源自下層合一（**יחודא תתאה**，yichuda tata'ah）這一層面，在其中，世界顯得像是實有之物，等等，

與具有 **ה'** 性質的靈魂中的愛與敬畏相對應，心的外在層面也有相應的情感。這外在的愛屬於「下層合一」：在這種觀照中，世界似乎自成實有，人也感受到 **ה'** 從其內在賦予它生命。

מתמת התלבשות אור א"ס בהשתלשלות וירידת המדרגות עד שנעשה עוה"ז הגשמי כו' ולכן צריך מלחמה ולאם מלאם יאמץ⁹³ ואלמלא הקב"ה⁹⁴ כו'

這是因為無限之光（**אור אין סוף**，Or Ein Sof）包裹在世界層層下延的鏈條（**השתלשלות**，hishtalshelus）之中，並且層層降下，直到物質世界由此形成，等等。因此必須爭戰，正如經上所說：「一個民族要比另一個民族強盛」；又如所說：「若非 **קב"ה**（Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」）……」，

這是因為無限之光包裹在層層下延的漫長鏈條中，一直下降到物質世界。因此，這種愛需要兩個靈魂彼此爭戰（「一個民族要比另一個民族強盛」）；正如《塔木德》所說，若沒有 **ה'** 的幫助，人便無法取勝。

שיש בכח נפשו לעורר את האהבה עד שתחפץ להתפשט מלבושיי [מלבושיה / מלבושים] לפי שבאמת אינה דבר נפרד כו' רק היחוד הוא מבחי' יחו"ת [יחודא תתאה] כו'

因為他的靈魂有能力喚起這愛，直到它渴望脫去自己的衣著；這是因為它實際上並非獨立分離之物，等等；只是這合一屬於下層合一這一層面，等等。

然而，靈魂有能力如此強烈地喚起愛，以致它渴望脫去自己的衣著；因為它並未真正與 ה' 分離，只是以「較低」層次的方式合一。

(ועמ"ש ע"פ שיר השירים בענין ב' בחי' כלה משם יובן מ"ש כאן ועיין עוד מ"ש ע"פ צאנה וראנה⁹⁵ בענין שאו ידיכם כו') וע"ז התפלל דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] יחד לבבי.⁹⁶

(另請參看《Shir HaShirim》(שיר השירים) 中關於新婦 (כלה, kallah) 兩種層面的解說；由此便可理解此處所說的話。又請參看《Tze'edah u're'edah》(צאנה וראנה) 中關於「舉起你們的手」等的解說。) 為此，大衛王 (דוד) ——願他平安——祈求說：「求你使我的心合而為一。」

Alter Rebbe 引用《Likkutei Torah》中關於《雅歌》的其他 maamarim。為了使心的兩個層面合而為一，大衛王祈求：「求你使我的心合而為一。」

כי אע"פ [אף על פי] שהם שני לבבות מדת יום ומדת לילה אינן נפרדים בעצמותן ח"ו [חס ושלום] רק מדת הלילה היא בחי' גילוי לעצמיות המדה

因為，儘管它們是兩顆心，是日的特質與夜的特質，但在本質上並非彼此分離，絕非如此；夜的特質只是這屬性的本質顯露出來的一個層面，

這兩顆「心」——日與夜——在本質上並不分離。「夜」只是內在「日」之愛顯露出來的方式。

שהיא מדת יום כדי שתבא בבחי' גילוי בפו"מ [בפועל ממש] מהעלם ומצפוני בינת הלב לידי גילוי הלב בפו"מ [בפועל ממש] שיהא הלב כלי ומשכן להשראת אהבה זו.⁹⁷

而這屬性的本質就是日的特質；如此，它便能實際顯露出來，從心之理解的隱蔽與幽深之處，顯露於心的實際感受中，使心成為此愛內住的器皿與居所。

「夜」使這愛從心之理解的深處顯露出來，成為實際感受到的情感，使肉身之心成為此愛的器皿與居所。

28 וכן אהבה עליונה הבאה מלמעלה מן השתלשלות בחי' אהבה בתענוגים⁹⁸ מבחי' יחודא עילאה תהיה

בגילוי הנפש באהבת הלב המלובשת בגוף ונפש הבהמית

同樣，從世界層層下延的鏈條（השתלשלות，hishtalshelus）之上而來的至高之愛，即喜悅中的愛，源自上層合一（יחודא עילאה，yichuda ila'ah）這一層面；它要在靈魂中顯露於心之愛中，而這心之愛是包裹在身體與動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis）之內的，

同樣，最高的愛——「喜悅中的愛」——來自世界層層下延的鏈條（השתלשלות，hishtalshelus）之上，以及「上層合一」（在其中，世界在 ה' 面前毫無存在感）；這愛要顯露於心之愛中，並包裹在身體與動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis）之內。

שהיא האהבה מיחודא תתאה ואין גילוי המדה דבר נפרד מעצמיות המדה רק והתקין לו ממנו⁹⁹ כו'.

這心之愛是來自下層合一（יחודא תתאה，yichuda tata'ah）的愛；情感屬性的顯現並非與該屬性的本質相分離之物，而是「從他自身為他預備了」等等。

這心之愛就是「下層合一」（יחודא תתאה）之愛。顯露出來的情感並不與其本質分離；正如婚姻祝福所說，它是「從他自身」而成的。

אלא שא"א שתבא בחי' אהבה עליונה לידי גלוי רק ע"י מדת לילה וחשך

只是，至高之愛不可能顯露，除非經由夜與黑暗的屬性。

然而，唯有經由「夜與黑暗」，至高之愛才能顯露。

שהוא צמצום האור והתלבשותו בירידתו מדרגה אחר מדרגה עד שקנה שם לעצמו מדת לילה ויחוד¹⁰⁰ כו'.

[ויחודא תתאה] ונראה כאלו הוא דבר נפרד לכן התפלל יחד לבבי¹⁰⁰ כו'.

這就是光的收縮（צמצום，tzimtzum），以及光在下降時逐級被包裹於較低層次中，直到它為自己取得「夜的屬性」與「下層合一」（יחודא תתאה）之名，看來彷彿是個分離之物。因此，他祈求：「使我的心合而為一」等等。

「夜」是光在逐步下降時所經歷的收縮（צמצום，tzimtzum）；光一層又一層地下降，直到被稱為「夜」與「下層合一」（יחודא תתאה），看來彷彿是分離之物。這就是大衛（דוד）祈求「使我的心合而為一」的原因。

29 והנה בגילוי המדות מאחר שנרא' כאלו הוא נפרד ויש שם התלבשות הגוף ונפש הבהמית שמנוגה

המעלימים ומסתירים כו' לכך יש אחיזה לקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] להתאחז ולניק מעיקר הקדושה

ח"ו [חס ושלום]

現在，在情感屬性的顯露中，由於它顯得彷彿有所分離，而且身體與源自光輝（נוגה，nogah）的動物性靈魂包裹著它；它們遮蔽並隱藏……因此，外殼（קליפות，kelipos）與另一側（סטרא אחרא，sitra achra）便有了攀附之處，得以攀附並從神聖性的根本汲取，願勿如此。

顯露的情感似乎是分離的，且包裹在身體與 הבהמית之中；它們遮蔽 ה'，所以 קליפות能攀附其上，從神聖性的核心汲取。

ולזאת צ"ל המשכת החותם דהיינו להיות המשכה וברכה עליונה להפריד הקליפות ושלא תהיינה גילוי המדות כי אם ליחודו ג"כ וכמ"ש יחד לבבי.¹⁰¹

因此，必須引下印記；也就是說，必須有來自上方的引下與祝福，使 קליפות 分離，並使情感屬性的顯露也只為了祂的合一，正如經上所寫：「使我的心合一。」

所以此處也需要一個「印記」：從上方引下的祝福將 קליפות 隔絕在外，使顯露的情感也只服務於 ה' 的合一：「使我的心合一。」

30 וחות"ם אותיות תחו"ם כלומר עד פה תבא ולא תוסיף¹⁰² שלא תהיה תוספת חיות יותר משיעור המוגבל כו'

「印璽（חות"ם，chosam）」和「界限（תחו"ם，techum）」由相同的字母構成；也就是說：「你只可到此，不可再往前」——使生命力不會超過受限制的度量而有所增加，等等。

chosam（「印璽」）和 techum（「界限」）由相同的字母構成。印璽會設定界限，如同「你只可到此，不可再往前」：生命力不可超出其受限制的度量而增加。

דהיינו שלא יוסיף האדם תת כחו וכל יגיעתו לנפשו הבהמית רק כמ"ש יגיע כפיך¹⁰³ כו' וכמ"ש במ"א.

也就是說，人不應把自己的力量和全部辛勞都投入其動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis），而只應如經上所寫：「你雙手的勞碌」，等等；正如別處所解釋的。

實際而言，人不應把超過必要的力量和努力投入其動物性靈魂：「你雙手的勞碌」——只用雙手，而不是投入整顆心與全部心思。

ובזה מעורר למעלה באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] שלא יומשך להם אלא מותרי שפע שערות וצפרנים כו' וכמאן דשדי בתר כתפוי¹⁰⁴ כו'

藉此，他便以由下而起的激發（אתערותא דלתתא，isarusa dilesata）在上方引發作用，使被引給它們的只有多餘的流溢——毛髮和指甲，等等；「如同有人把[它]拋到肩後」，等等。

他在下方自我設限，便使上方也有所限制：外殼（קליפות，kelipos）只得到「剩餘的部分」，如毛髮和指甲；正如「有人把某物拋到肩後」一般。

שאינו נותן מרצונו הטוב דרך אהבה וחיבה רק כמ"ש ואת עשו שנאתי¹⁰⁵ וכ"ז [וכל זה] באתעדל"ת
[באתערותא דלתתא] תליא מלתא. והכח לאתעדל"ת [לאתערותא דלתתא] זו שיהא תלוי בזה אתעדל"ע [אתערותא
דלעילא] הוא מבחי' חותם הנ"ל:

祂不是出於自己的美意，藉著愛與親愛來給予，而只是如經上所寫：「我恨以掃（עשו）。」而這一切都取決於由下而起的激發。這種由下而起的激發——使由上而起的激發（אתערותא דלעילא，isarusa dileila）取決於它——其力量來自上述印璽的層面／範疇（בחינה，bechinah）。

這份給予並非出於自願，也沒有愛意，就像把東西給敵人一般（這是《Tanya》（תניא）所用的意象）：「我恨以掃。」這一切都取決於人的由下而起的激發；而這種激發能引發由上而起的回應，其力量來自「印璽」。

在事奉中的實踐

學習妥拉時，要把它視為 ה' 的話語，而不是為了自我抬高：同樣的學習，會依人的意圖而成為生命之靈藥或死亡之靈藥。祈禱時，要將具有 ה' 性質的靈魂（נפש האלקית，nefesh Elohis）的內在之愛，引入心中能感受到的情感（「求你使我的心合一」）；並且為給予動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis）之物設下界限，只讓它得到物質所需的「你雙手勞碌所得」，使邪惡勢力僅能得到最低限度的剩餘。

討論問題

1. 為何第一聖殿時期不需要祝福？依照這篇 maamar，「引下」一詞有何作用？
2. 種子與胎兒的比喻如何說明隱藏世界與顯現世界的差別？「廢料」從何而來？
3. 為何長祝福需要「封印」？它如何如同信件上的封印？
4. 書面妥拉與口傳妥拉在何種意義上如同亞當與夏娃？「由祂自身」教導我們什麼關於顯現世界的事？
5. 封印與界限（chosam/techum）的概念，如何應用於妥拉學習以及祈禱中對 ה' 的愛？

註記

第 1 段

1 להבין ענין הברכות

註記首先指向雷貝 (הרבי) 為這篇 מאמר 所作、刊於本卷前文的來源註記。

KEHOT 註記

ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר זי"ע. המאמר עם הגהות נדפס באוה"ת בראשית כרך ג תקנא, א [מלקו"ת לג"פ] תקעג, א. באוה"ת סידור (תפלה) ע' רה נדפס ד"ה להבין שורש ענין הברכות דיוצר האדם (בכותרת מהר"י ריבלין) "ביאור לד"ה להבין ענין הברכות שנדפס בת"א ("). ראה המשך חייב אדם לברך תרל"ח בסה"מ תרל"ח ע' פז ואילך. והנחת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב שם ע' שפה ואילך. לכללות מאמר זה ראה ד"ה להבין ענין ברכת חתנים בסידור קלב, ג. ובמאמרי אדה"א דרושי חתונה כרך א ע' קסח שמיוסד על מאמר זה בשינוי הסדר. וראה שם במ"מ שמאמר זה הוא משנת תקס"ד.

2 בזמן בית ראשון לא היו מברכים

關於第一聖殿時期沒有祝福文的原因的一段討論；註記將它與 Rebbe Maharash 的系列論述一併提及。

KEHOT 註記

ראה באוה"ת בראשית כרך ג תקנא, ב, ובד"ה חייב אדם לברך תרל"ח פרק ד ואילך שעיקר הברכה הוא להמשיך מבחי' סוכ"ע המאיר בבינה בשם ה' דמכ"ע המאיר במל', והרי בבית ראשון ה' מאיר מעצמו בחי' אור הבינה. אלא בבית שני שהוא בחי' מל' אשר אין בה אור הבינה. . אז דוקא תקנו הברכות לברך את השם. ובד"ה חייב הנ"ל ע' ח מוסיף "ומ"ש רבינו אדמו"ר נ"ע נמשך אחר דעת המקובלים שבית ראשון הוא בחי' בינה ולכן לא היו צריכים לברך. . ואפ"ל לפי פי' רבינו אדמו"ר נ"ע שמה שדוד תיקן מאה זהו לפי שראה ברוה"ק שבב"ש לא יאיר אור הבינה לכן תיקן מאה ברכות ודוחק "ע"ש.

3 מאמינים בני מאמינים

ה' (משה) 告訴摩西 (ישראל) 是「信者，是信者的子孫」；這是每個猶太人與生俱來具有信仰這一觀念的來源。

Shabbat 97a:4-5'ה'ד'ה'ה' שבת צ"ז א'ד'ה'ה'ה'

אמר ריש לקיש: החושד בכשרים — לוקה בגופו, דכתיב: "והן לא יאמינו לי וגו'", וגלגל קמי קודשא בריך הוא דמתימני ישראל. אמר לו: הן מאמינים בני מאמינים, ואתה אין סופך להאמין. הן מאמינים, דכתיב: "ויאמן העם". בני מאמינים — "והאמין בי". אתה אין סופך להאמין, שנאמר: "יען לא האמנתם בי וגו'". ממאי דלקה, דכתיב: "ויאמר ה' לו עוד קבא נא דך בתיקך וגו'".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

שבת צז, א. שמו"ר פ' בשלח פכ"ג, ועוד. ראה אוה"ת פ' ראה ע' תשכח. לקמן קיא, א. ראה סה"מ תרל"ח ע' צא.

4 כי האמונה היא למעלה מן ההשגה והשכל

澤馬赫·澤德克關於 Tanya 的註記，討論信仰高於理解這一點。

KEHOT 註記

ראה קיצורים והערות לתניא ע' קא. ובתניא ליקוט פירוש ומ"מ — חישוק לפרק יח.

5

דמזליה חזי

《塔木德》說，即使一個人看不見，「他的靈性根源（מזל，mazel）看得見」；靈魂在上方的根源，能感知下方的人所不能感知的事。

מגילה ג' א'י"ג-י"ד Megillah 3a:13-14

וכי מאחר דלא חזו, מאי טעמא איבעיתו? אף על גב דאינהו לא חזו, מזליהו חזו. אמר רבינא: שמע מינה: האי מאן דמבעית, אף על גב דאינהו לא חזי, מזליה חזי. מאי תקנתיה? ליקרי קריאת שמע. ואי קאים במקום הטנופת — ליגשוף מדוכתיה ארבע גרמידי. ואי לא — לימא קרי: "עיון דבי טבחי שמינא מינאי".

But if they did not see, why were they frightened? Although they themselves did not see, their star saw. Ravina said: We learn from this that if a man is seized with fright though he sees nothing, [the reason is that] his star sees. What is his remedy? He should recite the Shema. If he is in a place which is foul, he should move away from it four cubits. If he cannot do this, he should say this formula: "The goat at the butcher's is fatter than I am."

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Daf Shevui (CC0)

KEHOT 註記

מגילה ג, א.

6

לית מחשבה תפיסא ביה

以利亞 (אליהו) 的祈禱 (פתח אליהו) Patach Eliyahu) 說：「沒有任何思想能完全把握祢」；超越理智，因此唯有藉著信仰才能接近祂。

תקוני זוהר י"ז א'י"ב-י"א Tikkunei Zohar 17a:10-12

אנת הוא עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין. לית מחשבה תפיסא בך כלל. אנת הוא דאפיקת עשר תקונין. וקרינן לון עשר ספירן. לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין. ועלמין דאתגליין. ובהון אתכסיות (נ"א אתכסיא) מבני נשא. ואנת הוא דקשיר לון ומיחד לון. ובגין דאנת מלגא. כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר. אתחשיב ליה כאלו אפריש בך.

Constantinople, 1740 (CC-BY-NC)

7

והוא רם ונשא

ה' (ישיהו) 藉著以賽亞 (ישיהו) 說：「那位至高、崇高且居於永恆者如此說」；祂居於高處，也與卑微者同住。本篇論述 (מאמר, maamar) 將這些話解作：甚至高踞於靈魂的根源——其 מזל——之上。

ישעיהו נ"ז ט"ו Isaiah 57:15

כי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת־דקא ושפלירות להמיות רוח שפלים ולהמיות לב נדקאים:

For thus saith the High and Lofty One That inhabiteth eternity, whose name is Holy: I dwell in the high and holy place, With him also that is of a contrite and humble spirit, To revive the spirit of the humble, And to revive the heart of the contrite ones.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

8 רם ונשא למעלה ממזליהו

引用這段文字時，Rebbe Rashab 補充說：「另有一處 [解釋]，信仰的力量是因為他們的 mazal 能看見。」

KEHOT 註記

בסה"מ תער"ב ח"ג ע' א'ת מוסיף: ובמ"א דתוקף האמונה היא משום דמזליהו חזי.

第 2 段

9 להיות אצלם גילוי אמונה זו כאילו רואה

如註釋所引，米特勒雷貝進一步闡明：第一聖殿時期，以色列憑藉他們在西奈所領受的 ה'之光根源，處於最高的層次；因此，他們不需要為誡命（מצוות，mitzvot）祝福，因為誡命本身便將無限之光的顯現引入他們的靈魂。

KEHOT 註記

במאמרי אדה"א דרושי חתונה ח"א ע' קפא מפרט "ובזמן בית המקדש ראשון היו כנס"י במעלה עליונה מצד שרש האור אלקי שקבלו במ"ת דוקא לא היו צריכים לברכת המצות כי ע"י המצוה עצמה נמשך גילוי א"ס בנפשם."

第 3 段

10 להיות הוי"ה אלקינו

一段討論「ה'、我們的 אלקים」的論述，註釋所指即此。

KEHOT 註記

ע' באוה"ת פ' עקב ע' תקעד.

11 ומשם יפרד

妥拉描述了那條從伊甸流出、灌溉園子的河：「從那裡分開，成為四道河流。」這篇 maamar 將這種分開解讀為天使；天使屬於諸世界的外在層面（חיצוניות，chitzoniyyus），分為四營。

בראשית ב'10: Genesis

וַיֵּהָר יֵצֵא מַעַדָּן לְהַשְׁקוֹת אֶת־הָגֶן וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים:

And a river went out of Eden to water the garden; and from thence it was parted, and became four heads.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית ב, י.

12 הם ארבע מחנות השכינה

《Zohar》（זהר，the Zohar）（I, 26b）；Kehot 的註釋引此處，說明聖者的臨在（שכינה，Shechinah）的四營。

Zohar I, 26b, ח"א כו,

KEHOT 註記

ראה ח"א כו, ב.

13 וזש"א רז"ל

一篇討論祝福的論述，其中談到賢者關於天使飛行的說法。

KEHOT 註記

ראה אוה"ת בראשית כרך ג תקנז, א ד"ה חייב אדם לברך פרק יא שם.

14 「米迦勒（מרכאל）一次[飛行]，加百列（גבריאל）兩次，以利亞（אליהו）四次」；這是《塔木德》衡量天使穿越世界所

需時間的說法。

ברכות ד' ב: כ"ו Berachot 4b:26

תנא: מִיכָאֵל — בְּאַחַת, גַּבְרִיאֵל — בְּשְׁתֵּים, אֱלִיהוּ — בְּאַרְבָּע, וּמִלְאֲךָ הַמָּוֶת — בְּשִׁמְנֶה. וּבְשַׁעַת הַמִּגְדָּה, בְּאַחַת.

It has been taught : Michael flew in one flight, Gabriel in two, Elijah in four, and the Angel of Death in eight; but in the time of plague [the Angel of Death flies] in one.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

15 אינן תופסין מקום כלל נגדם

如註釋所引，米特勒雷貝（אדמו"ר האמצעי）以義人（צדיקים，tzaddikim）的靈魂在睡眠中升至地上的伊甸園為證：那裡位於赤道，距離極遠，然而這段行程甚至不到片刻；因為人一醒來，靈魂便立即返回。

KEHOT 註記

במאמרי אדה"א דרושי חתונה כרך א ע' קפב מביא רא"י לזה "מעלות הנשמות צדיקים בשינתם בג"ע הארץ שהוא בקו השווה מהלך רב ואין כאן שה"י גם כמעט רגע שהרי מיד כשניעור תשוב רוחו אליו ג"כ בלא שה"י כלל וכלל."

16 ואליהו . . עם גופו שהיה תחלה גשמי ונהפך כו'

註釋指出，此卡巴拉著作是以利亞的身體曾由物質性轉化的出處。

KEHOT 註記

פרדס שער היכלות. וראה בספר הלקוטים ממאמרי הצ"צ ערך אליהו.

17 שאין מלך בלא עם

阿特雷貝（אדמו"ר הזקן）在該處解釋，遮蔽其光，使各別存在得以成立；「אלקים」意指統治權，因為「沒有人民，就沒有君王」；聖者的臨在就是居於受造界之中。

KEHOT 註記

נסמן לעיל ה, א.

第 4 段

18 אשר מלשון דהא

Kehot 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。

KEHOT 註記

ראה שפתי חכמים בהעלותך יא, יב.

19 אשר מלשון דהא

《Siftei Chakhamim》（שפתי חכמים）指出，一個詞可以表示「דהא」（因為、由於）；Kehot 的註釋引用此書，以支持將「אשר」（asher）解作表示理由。

שפתי חכמים, במדבר 11:12 Siftei Chakhamim, Numbers

י"א:י"ב

שאתה אומר אלי. ובא עתיד במקום בינוני. אבל לא עתיד כמשמעו דאם כמשמעו מאין ידע זה. ומלת כי משמש הכא לשון דהא שהוא לי אשר: שיהיו סוקלים. ר"ל שתהיו סובלים מהם: לשאתם בחקי. דקשה לרש"י דקרא הכי משמע כאשר ישא האומן את היונק על האדמה, וכי אומן נושא את היונק על האדמה אשר נשבע, ומתרץ דעל האדמה וגוי קאי אשאהו בחיקך:

That You say to me. The future tense is used in place of the present tense. But its meaning is not in the future tense as is implied, because if so, how did he know this. The word כי here is used in the sense of דהא (“that” in Aramaic) which has the sense of אשר (that). That they stone you. Meaning that you will suffer through them. To carry them in my lap. Rashi is answering the question: The verse implies “as a nurse carries an infant to the ...

Sifsei Chachomim Chumash, Metsudah Publications, 2009 (CC-BY) • Sifsei Chachomim Chumash, Metsudah Publications, 2009 (CC-BY)

20 וצונו מלשון צוותא והתקשרות

那裡將以色列人在曠野中的行程比作誡命（מצוות）上的祝福：如同每一段行程都有啟程和安營，每一項誡命也都包含上升，以及將無限之光引下；這正是祝福所成就的事。

KEHOT 註記

ראה לקו"ת מסעי צב, ג.

21 יש לנו כח להמשיך גילוי אור א"ס ב"ה בברכה זו

如註中所引，Rebbe Maharash 補充說，這種引下是從隱藏的世界進入顯現的世界，使信仰的顯現得以引下，達到「彷彿親眼看見」的程度。

KEHOT 註記

בד"ה חייב אדם לברך תרל"ח סעיף ב מוסיף כ"ק מהר"ש: והמשכה זו היא מעלמא דאתכסי' בבחי' עלמא דאתגליא שיהי' נמשך גילוי האמונה זו להיות ברוך ונמשך גילוי אור א"ס ב"ה כאילו רואה ממש כו'.

第 5 段

22 והנה אמרו בירושלמי

馬哈拉什雷貝（מהר"ש）論及耶路撒冷塔木德這條關於簡短與較長祝福的規則。

KEHOT 註記

ראה בד"ה חייב אדם לברך תרל"ח פרק יח. בלקו"ת תזריע כב, ד. ראה יט, ב — מציין לכאן.

23 מטבע קצר פותח בברוך ואינו חותם בברוך ומטבע ארוך פותח בברוך וחותם בברוך

耶路撒冷塔木德關於簡式與長式祝福詞的規定（正文引作第1章, halachah 8；此處是它在 Sefaria 上的位置）。

תלמוד ירושלמי ברכות א' ה"ה: Jerusalem Talmud Berakhot 1:5

24 מהו לשון חותם

《祈禱書》中的婚禮講論也解釋「封印」（chosem）一詞。

KEHOT 註記

ע' בסידור בדרושים לחתונה בד"ה להבין שרש הדברים. בענין מטבע קצר — ראה באוה"ת נ"ך שופטים ע' יד שמציין לכאן.

25 從伊甸流出的河，「從那裡分開，成為四個源頭」；此處指顯現的世界，在其中，原本的一道流分為下界中聖者的臨在（שכינה, Shechinah）的四營。

בראשית ב'/: Genesis 2:10

וְהָיָה נָחַל מִן־עֵדֶן לְשָׁקֶת וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים:

And a river went out of Eden to water the garden; and from thence it was parted, and became four heads.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

26 שו"ה והפסולת כו' ולא מעיקר . . באמת אינה

手稿的文字較簡略：「等等，因為事實上並不是如此」，省略了中間關於它們不從神聖本質汲取的文字。

KEHOT 註記

בבוכ 4:14 כו' כי באמת אינה.

27 לוכן שממנו עצמות

父親貢獻「白色」部分，由此形成骨骼、筋腱與指甲；這被用來比喻隱藏的世界，其中一切都已潛在具足。

Niddah 31a:9 ט"ז: נדה

תנו רבנן: שלשה שותפין יש באדם — הקדוש ברוך הוא, ואביו, ואמו. אביו מזריע הלוחן, שממנו עצמות, וגידים, וצפרנים, ומוח שקראשו, ולוכן שבעין. אמו מזרעת אודם, שממנו עור, ובשר, ושערות, ושחור שבעין. והקדוש ברוך הוא נותן בו רוח, ונשמה, וקלקתר פנים, וראיית העין, ושמיעת האזן, ודבור פה, והלוח רגלים, ובינה, והשכל.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

נדה לא, א.

28 Moshe 告訴以色列，他們見證了出埃及與西奈的奇蹟，「要知道，הו"י (Havayah) 就是 אלקים (Elokim)；除祂以外，別無他者」(同一句話也在第39節再次出現)。這篇 maamar 引用此句，是要說明：由 אלקים所統攝的顯現世界，與 ה' 為一。

דברים 4: ד' Deuteronomy 4

第 6 段

29 אזי דוחה ממנו מותרות שערות וצפרניים

柴馬赫·策德克在該處引用了毛髮和指甲作為多餘之物的這一點。

KEHOT 註記

מובא בבאיאה"ז להצ"צ כרך ב ע' תתקח.

30 והנה כמו במשל הולד . . שזהו סימן גידול הולד

柴馬赫·策德克在該處引用了這個胎兒的比喻。

KEHOT 註記

מובא באוה"ת ויקרא כרך א ע' כז.

31 亞倫 (אהרן) 懇求不要使米利暗 (מרִים) 「像一個死胎，從母腹出來，肉身已被吞食一半」；這篇 מאמר (maamar) 中描述新生兒的措辭，呼應了這節經文。

במדבר י"ב: Numbers 12:12

אֵלֶּיָּהָ תְּהִי פִּמָּת אֲשֶׁר בְּצֵאתוֹ מִרְחֶם אִמּוֹ וְיֹאכֵל חֲצִי בָשָׂרוֹ:

Let her not, I pray, be as one dead, of whom the flesh is half consumed when he cometh out of his mother' s womb.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

32 ושם תביון עזו

先知哈巴谷 (חבקוק) 在祈禱中描述 ה' 的光輝，光芒從祂手中射出，「祂的力量隱藏於其中。」這篇論述將這些話應用於隱藏的世界；在那裡，一切都隱而不顯，並且合而為一。

חבקוק ג'/: Habakkuk 3:4

וְנִגַּה פְּאֹר תִּהְיֶה קִרְנִים מִיָּדוֹ לוֹ וְשֵׁם תִּבְיוֹן עֲזָה:

And a brightness appeareth as the light; rays hath He at His side; and there is the hiding of His power.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)
KEHOT 註記

חבוק ג, ד.

33

ואין שטן ופ"ר

所羅門（שלמה）告訴希蘭（הירם），「已使他四境安寧：『沒有仇敵，也沒有災禍。』」這篇論述將這句話應用於隱藏的世界；在那裡，邪惡無從立足。

I Kings 5:18 מלכים א ה:י"ח

ועתה הניח ה' אלקי לי מסביב אין שטן ואין פגע רע:

But now the L-RD my G-d hath given me rest on every side; there is neither adversary, nor evil occurrence.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 7 段

34

והנה מטבע קצר רומז לעלמא דאתכסיא

根據註釋，《Or HaTorah》（אור התורה）在該處以不同方式解釋簡短的公式。

KEHOT 註記

ע' באוה"ת דרושים לר"ה ע' א'ש שמפרש בענין אחר ע"ש. ובד"ה בראשית ברא תרע"ח ע' נ. בבואוה"ז לצי"צ כרך ב ע' תשסו מעתיק מתי' "והנה מטבע קצר . . בהתחלקות רבות ועצומות " ומפרש שזהו כלל ופרט.

第 8 段

35

בל תמוט עולם ועד

詩篇作者讚頌 ה', 祂「將大地奠立在根基上，使它永永遠遠不致動搖。」本篇 maamar 將這些話應用於隱藏的世界：凡引降至那裡的，都穩固不移，因為邪惡在那裡無從立足。

Psalms 104:5 תהילים ק"ד:ה

יִסְדֹּד־אֶרֶץ עַל־מְכוּנֶיהָ בַּל־תִּמוּט עוֹלָם וָעֶד:

Who didst establish the earth upon its foundations, that it should not be moved for ever and ever;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 9 段

36

שמשים יפרד

「從那裡分流」的河；顯現的個別事物世界，邪惡能在其中立足。

Genesis 2:10 בראשית ב:י

וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת־הָעֵץ וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהָיָה לָאֲרָבָה רָאשִׁים:

And a river went out of Eden to water the garden; and from thence it was parted, and became four heads.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 10 段

37

ואת עשו שנאתי

經文接著說：「以掃，我恨惡他」：以掃所代表的外敵

...להבין ענין הברכות כי הנה אנשי כנה"ג תקנו

（לפיפה，kelipah）被排除在光之外。

Malachi 1:3 מלאכי א:ג

וְאֶת־עֵשָׂו שָׂנְאֵתִי וְאִנְשֵׁי אֶת־הָרִי וְאֶת־נִחְלָתוֹ לְתַנּוּת מִדְּבָר:

But Esau I hated, And made his mountains a desolation, And gave his heritage to the jackals of the wilderness.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

38

一首上行之歌向行旅者保證：הוי"י (Havayah) 是你的守護者；ה'是你右手邊的蔭庇。」maamar引用這句話，說明環繞之光如何從上方守護人，正如印記所做的一樣。

Psalms 121 תהילים קכ"א

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֲשָׁא עֵינַי אֶל־הָהָרִים מֵאֵין וְעַד עַד: עֲזָרִי מִנָּעַם ה' עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אֲלֵי־תוֹתִי לְמוֹט רִגְלִי אֶל־יָנוּם שְׁמֶרְךָ: הִנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: ה' שְׁמֶרְךָ ה' צִלְךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יִכָּה וְלַיְלָה בְּלִילָה: ה' שְׁמֶרְךָ מִכָּל־רָע וְשֹׁמֵר אֶת־נַפְשְׁךָ: ה' יִשְׁמְרֶךָ צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

A Song of Ascents. I will lift up mine eyes unto the mountains: From whence shall my help come? My help cometh from the L-RD, Who made heaven and earth. He will not suffer thy foot to be moved; He that keepeth thee will not slumber. Behold, He that keepeth Israel Doth neither slumber nor sleep. The L-RD is thy keeper; The L-RD is thy shade upon thy right hand. The sun shall not smite thee by day, Nor the moon by night. The L-RD shall keep thee from all ...

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

39

可拉（קרח）的眾子歌唱說，ה'「為我們選定我們的產業，就是祂所愛的雅各的榮耀」；這是ה'揀選的愛，如祝福的結語所說：「以愛揀選祂的子民以色列的主。」

Psalms 47:5 תהילים מ"ז:ה

יִבְחַר־לָנוּ אֶת־נִחְלָתֵנוּ אֶת־גִּאֲוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר־אָהֵב סֵלָה:

He chooseth our inheritance for us, the pride of Jacob whom He loveth. Selah

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

40

ה'向摩西（משה）宣告贖罪日的事：「在這一天，祂要為你們贖罪，使你們潔淨；你們要從一切罪中，在祂面前得潔淨。」顯然，「在祂面前」意指在祂的臨在中；maamar則將之解作「在祂之上」，也就是從高於這個名的層次得潔淨；這是在נעילה (Ne'ilah, 結束禱告) 時達到的。

Leviticus 16 ויקרא ט"ז

41

ה'藉瑪拉基（מלאכי）對以色列說：「我愛你們……以掃（עשו）豈不是雅各（יעקב）的兄弟嗎？然而我愛雅各。」印記把光導向神聖之處，導向雅各。

Malachi 1:2 מלאכי א:ב

אָהֲבֵתִי אֶתְכֶם אָמַר ה' וְאַמְרָתֶם בְּמֶה אָהֲבָתֵנוּ הָלוֹא־אֵךְ עָשׂוּ לְיַעֲקֹב נְאֻמִּי ה' וְאָהֵב אֶת־יַעֲקֹב:

I have loved you, saith the L-RD. Yet ye say: 'Wherein hast Thou loved us?' Was not Esau Jacob's brother? Saith the L-RD; Yet I loved Jacob;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 11 段

42 ב' ברכות ראשונות של נשואין שהם יוצר האדם ואשר יצר את האדם

Kehot 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。
KEHOT 註記

ראה רש"י כתובות

43 《塔木德》列出婚禮祝福詞的文本，包括「造人者」（יוצר 'Yotzer ha'adam'）和「祂所塑造的」（אשר יצר 'Asher yatzar'），並討論人是經過一次還是兩次受造。

כתובות ח' א:ג:ד-4 Ketubot 8a:3-4

וְאִשְׁרֵי יֹצֵר אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ, בְּצֶלֶם דְּמוּת בְּנֵיאוֹ, וְהִתְקִין לוֹ מְנוּנָה בְּנֵין עֲדֵי עַד. בְּרוּךְ אַתָּה ה', יוֹצֵר הָאָדָם. "שׁוֹשׁ תְּשִׁישׁ וְתַגִּיל הַעֲקָרָה, בְּקִבּוּץ בְּנֵיהָ לְתוֹכָהּ בְּשִׁמְחָה. בְּרוּךְ אַתָּה ה', מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ."

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

44 והשניה פותחת בברוך וחזרת בברוך

《Likkutei Torah》提到本篇 maamar（「Lehavin inyan haberachos」）：末一個祝福對應於夏娃，她是王權（Malchus，מלכות），以「有福」作結，是因為王權下降到存在外殼（קליפות，kelipos）的世界；第一個祝福則對應於亞當，他是小面相（情感屬性）（זעיר אנפין / ז"א, Z'eir Anpin），所以不需要結尾祝福。

KEHOT 註記

בלקו"ת ראה לא, א מציין לכאן: גבי ברכה אחרונה שכנגד חוה שהיא המל' חותם בברוך מה"ט, משא"כ בברכה ראשונה שכנגד אדם שהוא ז"א א"צ לחתום.

45 שב' יצירות הללו כנגד שתי יצירות שהי' באדה"ר

拉希（Rashi，רש"י）解釋，「造人者」（Yotzer ha'adam，יוצר האדם）是為亞當（אדם）的首次受造而制定的；他並討論了人曾經兩次受造的觀點。Kehot 的註釋在此處引述拉希。

Rashi on Ketubot 8a ח' על כתובות ח'

46 תחלה נברא האדם לבדו בדו פרצופין ואח"כ נסר הקב"ה את חוה
拉比耶米雅本以利亞撒（רבי ירמיה בן אלעזר）說：「以兩張面孔（חוה）後來從他身上分離出來。」

ברכות ס"א א:י"ד:14 Berachot 61a:14

בְּשִׁלְמָא לְמָאן דְּאָמַר פְּרָצוּף, הֵינֵנו דְּקָתִיב "זָכָר וְנָקְבָה בְּרָאִם", אֱלָא לְמָאן דְּאָמַר זָנָב, מָאִי "זָכָר וְנָקְבָה בְּרָאִם"? בְּדָרְבֵי אֱבָהוּ, דְּרָבִי אֱבָהוּ רְמִי: כְּתִיב: "זָכָר וְנָקְבָה בְּרָאִם", וְכָתִיב "כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹקִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם"! הָאֵל בְּרִצְדָּא — בְּתַחֲלָה עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה לְבְרָאֵת שְׁנַיִם, וּלְבָסוּף לֹא נִבְרָא אֱלָא אֶחָד.

It is quite right according to him who says that it was a face; that is what is written, "Male and female created He them" (Gen. 5:2). But according to him who said it was a tail, what means "Male and female created He them"? It is [to be explained] according to R. Abbahu who asked: It is written "Male and female created He them," and it is written, "For in the image of G-d made He man" (ibid. ix. 6). How is this? At first He planned ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

47 ר"ע ה' דורש על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות
（拉比阿基瓦，רבי עקיבא）將從每個字母上的每一個冠飾，闡釋出堆積如山的律法；書面妥拉以隱藏的形式包含口傳妥拉。

Menachot 29b:3-4 מנחות כ"ט ב:ג:ד-4

אמר רב יהודה אמר רב בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות אמר לפניו רבש"ע מי מעכב על ידיך אמר לו אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות אמר לפניו רבש"ע הראהו לי אמר לו חזור לאחורך הלך וישב בסוף שמונה שורות ולא היה יודע מה הן אומרים תשש כחו כיון שהגיע לדבר אחד אמרו לו תלמידיו רבי מניין לך אמר להן הלכה למשה מסיני נתיישבה דעתו

Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA)

第 12 段

48 סתם ספרי כו' וכולהו אליבא דר"ע

未署名的《Mishnah》（משנה）、《Tosefta》（תוספתא）、《Sifra》（ספרא）和《Sifrei》（ספרי）都「依從拉比阿基瓦（רבי עקיבא）」；因此，拉比阿基瓦是口傳妥拉的源頭。

Sanhedrin 86a:3-4 סנהדרין פ"ו א:ג:ד-4

לֹא סָלְקָא דְעָמְדָא, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: סָתָם מִתְּנִיתִין — רַבִּי מֵאִיר, סָתָם תּוֹסֵפְתָא — רַבִּי נַחֲמָנִיָּה, סָתָם סְפָרָא — רַבִּי יְהוֹדָה, סָתָם סְפָרִי — רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכוּלְהוּ אֵלִיבָא דְרַבִּי עֲקִיבָא. הַגּוֹנֵב בָּנוּ — מֵאִי טַעְמָא דְרַבָּנוּ?

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

סנהדרין פו, א.

49 חו"ה בגימטריא המילוי של הוי

在那裡，阿爾特雷貝引用《Zohar HaRakia》，解釋「亞當」的數值為四十五，也就是帶有填寫形式的 ה'；數值為十九的填寫形式等於夏娃，而夏娃是王權，亦即名稱 ב"ן。他指引讀者就夏娃一事參看本篇論述。

KEHOT 註記

ראה לקו"ת ויקרא ג, ד בשם זהר הרקיע מציין שם לכאן ע"ש. ובאוה"ת תולדות קמב, א.

50 ויגד וחוי

一名逃脫者來到，並「告訴」（vayaged，ויגד）亞伯蘭（תרגום）（Targum Onkelos，אברם）羅得（לוט）被擄了。《Targum Onkelos》將此處的 ויגד 譯作「告知」（וחוי，vachavi）；因此，夏娃（חוה，Chavah）一名的詞根有「述說、揭示」之意。

Genesis 14:13 בראשית י"ד:י"ג-13

וַיָּבֹא הַפְּלִיט וַיִּגַּד לְאַבְרָם הָעֶבְרִי וְהוּא שָׁכַן בְּאַלְנֵי מִמְרָא הָאֱמֹרִי אַחִי אֲשַׁכֵּל וְאֵחִי עֲנָר וְהֵם בְּעָלֵי בְרִית־אַבְרָם:

And there came one that had escaped, and told Abram the Hebrew—now he dwelt by the terebinths of Mamre the Amorite, brother of Eshcol, and brother of Aner; and these were confederate with Abram.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית יד, יג.

51

ויקרא האדם שם אשתו חוה

罪過之後，亞當（אדם）給妻子取名為夏娃（חוה），「因為她是所有活物的母親」。本篇講論（מאמר，maamar）提出疑問：為何她名為 חוה（Chavah），而不是 חיה（Chayah [有生命者]）？並將 Chavah 解讀為「揭示」。

בראשית ג'כ:20 Genesis 3:20

ויקרא האדם שם אשתו חוה כי הוא היתה אם כל-חי:

And the man called his wife's name Eve; because she was the mother of all living.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית ג, ב.

第 13 段

52

יום ליום

大衛（דוד）歌唱，諸天述說 ה' 的榮耀：「白晝向白晝湧流言語，黑夜向黑夜表明知識。」本篇論述（מאמר，maamar）將「白晝」解作成文妥拉——一股與其源頭合一的泉流；將「黑夜」解作口傳妥拉，它在細節上「表明」（יחזה，yechaveh，此詞根為 חוה，Chavah）其知識。

תהילים י"ט:3 Psalms 19:3

יום ליום יביע אִמֶּר וְלַיְלָה לְלִילָה יְתוֹהֲדֶתֶת:

Day unto day uttereth speech, and night unto night revealeth knowledge;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים יט, ג. ראה ביהל אור עה"פ ע' סא ואילך שכאן מבורר שזהו"ע חכמה עילאה וחכמה תתאה אשר פ"י חכמה תתאה שהוא גילוי וביאור הדברים של חכמה עילאה. בלקו"ת בהעלותך לה, א מציין לכאן.

53

שמשרע"ה למד ביום מקרא ובליילה משנה כשהי' בהר

在山上的四十天期間，摩西（משה）白日學習經文，夜間學習米示拿（משנה），這與白晝、黑夜分別對應成文妥拉與口傳妥拉相符。

פרקי דרבי אליעזר מ'ב:3-2 Pirkei DeRabbi Eliezer 46:2-3

רבי יהושע בן קרחה אומר: ארבעים יום עשה משה בְּהַר, קורא בְּדֵת מקרא ביום ושונה בְּדֵת מקרא בלילה. ולאחר ארבעים יום לקח את הלוחות ונרד אל המִּתְּנָה, ובשבעה עשר בתמוז שבר את הלוחות והרג את לייטי ישראל, ועשה ארבעים יום במִּתְּנָה עד שִׁשְׁרָף את העגל וכתתו כַּעֲפַר הָאֶרֶץ והרג את כל אֲשֶׁר נִשְׁקַע לְעֵגֶל וְהִכְרִית עֲבֹדָה זָרָה מִיִּשְׂרָאֵל וְהִתְקִין כָּל שִׁבְט בְּמִקְוָמוֹ. ובראש חֹדֶשׁ אָלוּל אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (שמות כד, יב): "עלה אלי ההרה", ...

Rabbi Joshua, son of Korchah, said: Forty days was Moses on the mountain, reading the Written Law by day, and studying the Oral Law by night. After the forty days he took the tables (of the Law) and descended into the camp on the 17th of Tammuz, and he broke in pieces the tables, and slew the sinners in Israel. He then spent forty days in the camp, until he had burnt the calf, and powdered it like the dust of the earth, and he had destroyed the idol worship ...

Pirke DeRabbi Eliezer, Sefaria Vocalized Edition (Public Domain) • Pirke de Rabbi Eliezer, trans. Rabbi Gerald Friedlander, London, 1916 (Public Domain)

第 14 段

54

ברכה ראשונה . . תושב"כ

阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）在那裡回指這篇 maamar（מאמר）：頭兩個婚禮祝福——「形成亞當者」（יוצר האדם，Yotzer ha'adam）與「祂形成了」（אשר יצר，Asher yatzar）——分別對應書面妥拉與口傳妥拉；因此，「祂形成了」這個祝福以「蒙福」（ברוך，Baruch）作結。他藉此解釋 Shavuot 節的兩個餅。

KEHOT 註記

ראה לקו"ת שה"ש כח, ב.

第 15 段

55

אשר יצר את האדם

第二個婚禮祝福文的文字：「祂按自己的形象塑造了人」，其中多出一個「את」（es）字。

כתובות ח' א:ג'-ד' Ketubot 8a:3-4

ו"אֲשֶׁר יִצַּר אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּצֶלֶם דְּמוּת תְּבִנִיתוֹ, וְהִתְקִין לוֹ מִמֶּנּוּ בְּנֵנוּ עָדֵי עַד. בְּרוּךְ אַתָּה ה', יוֹצֵר הָאָדָם." "שׁוֹשׁ תְּשִׁישׁ וְתַגֵּל הַעֲקָרָה, בְּקִבּוּץ בְּנֵיהָ לְתוֹכָהּ בְּשִׁמְחָה. בְּרוּךְ אַתָּה ה', מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ."

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

56

大衛（דוד）的拯救之歌中說， ה' 「以黑暗作祂的藏身之處，以黑暗作環繞祂的棚幕。」這篇 מאמר（maamar）將此應用於原初物質；在其中，沒有任何事物顯露出來。

תהילים י"ח:12 Psalms 18:12

יִשְׁתַּחֲשֹׁד סִתְרוֹ סְבִיבוֹתָיו סִתְרוֹ חֹשֶׁכֶת-מִיָּם עָבִי שְׁחָקִים:

He made darkness His hiding-place, His pavilion round about Him; darkness of waters, thick clouds of the skies.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 16 段

57

בצלמו בצלם דמות תבניתו

「Asher yatzar」祝福詞的字句；其中重複出現的「形象」，被解讀為一重又一重的顯現。

כתובות ח' א:ג'-ד' Ketubot 8a:3-4

ו"אֲשֶׁר יִצַּר אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּצֶלֶם דְּמוּת תְּבִנִיתוֹ, וְהִתְקִין לוֹ מִמֶּנּוּ בְּנֵנוּ עָדֵי עַד. בְּרוּךְ אַתָּה ה', יוֹצֵר הָאָדָם." "שׁוֹשׁ תְּשִׁישׁ וְתַגֵּל הַעֲקָרָה, בְּקִבּוּץ בְּנֵיהָ לְתוֹכָהּ בְּשִׁמְחָה. בְּרוּךְ אַתָּה ה', מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ."

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

58

דמות תבניתו . . בחי' עלמא דאתגלי

柴馬赫·策德克（הצמח צדק）的哲學著作討論「祂形體模樣的形象」作為顯露世界的意義；註釋所指的正是這一處。

KEHOT 註記

ראה ספר החקירה סה, ב.

第 17 段

59

והתקין לו ממנו בנין עדי עד

「祂塑造人」這一祝福的結語： ה' 為亞當（אדם）預備了一

座由他自身而出、永恆長存的建築（夏娃（חוה））。

Ketubot 8a:3-4 א:ג-ד' כתובות ח'

ו"אָשֶׁר יֵצֵר אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ, בְּצֶלֶם דְּמוּת מַבְנִיתוֹ, וְהִתְקִין לוֹ מְנוּחַ
בְּנֵן עָדִי עַד. בְּרוּךְ אַתָּה ה', יוֹצֵר הָאָדָם." "שׁוֹשׁ תְּשׁוּשׁ וְתַגֵּל הַעֲקָרָה,
בְּקִבוּץ בְּנֵיהָ לְתוֹכָהּ בְּשִׁמְחָה. בְּרוּךְ אַתָּה ה', מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

60

רגלי יורדות

所羅門（שלמה）告誡人要提防「異邦女子」，她的「雙足下行至死亡」。哈西迪思想（חסידות, Chassidus）將這些話用來指神聖中最低的層次；這些層次朝著分離的領域下降——此處即指顯現之界。

Proverbs 5:5 ה:ה' משלי

רגליה ירדות מות שאול צעדיה יתמכו:

Her feet go down to death; Her steps take hold on the nether-world;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 19 段

61

ולאו מכל מדות כלל

以利亞（אליהו）的祈禱說，「全然不屬於這些屬性中的任何一種」；無限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof）本身超越十個屬性（ספירות, Sefiros）。

Tikkunei Zohar 17b:5-7 ה:ז-ה' תקוני זוהר

אבל לאו דאית לך צדק ידיעא דאיהו דין. ולאו משפט ידיע' דאיהו
רחמי ולאו מכל אלין מדות כלל. קום רבי שמעון ויתחדשון מלין על
ידך דהא רשותא אית לך (נ"א אתיהיב לך) לגלגל רזין טמירין על ידך
מה דלא אתיהיב רשו לגלגל לשום בר נש עד כען. קם רבי שמעון
פתח ואמר לך יי' הגדולה והגבורה וכו'

Constantinople, 1740 (CC-BY-NC)

第 20 段

62

נתאזה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים

相應的米德拉什記載：從創世的第一日起，他便渴望與祂的受造物同住於下界。

Bamidbar Rabbah 13:6 ו:ג' במדבר רבה

KEHOT 註記

ראה תנחומא נשא טז. במד"ר פי"ג, ו. לקוטי שיחות ח"ו ע' 21 ובהערות לשם.

63

נתאזה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים

當「創造世界時，祂渴望在下界中建立居所（דירה בתחתונים, dirah betachtonim），如同在上界一樣；這是一切下降的目的。」

Midrash Tanchuma, Nasso 16:1 א:א' נשא

... באתי לגני אחותי פלה (שה"ש ה, א). אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן,
בְּשַׁעַת שֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, נִתְאַזָּה שְׂיֵהָא לוֹ דִּירָה
בְּתַחְתּוֹנִים כְּמוֹ שֵׁישׁ בְּעִלְיוֹנִים. בָּרָא אֶת הָאָדָם וְאַזָּה אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ: מְקַל
עַץ הָגוֹן אֶכֶל תֹּאכַל, וּמַעֲצֵי הַדָּעוּת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ (בראשית ב,
טז-יז). וְעָבַר עַל צְוּוּי. אָמַר לָקָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי הֵייתִי מִתְאַזָּה

...להבין ענין הברכות כי הנה אנשי כנה"ג תקנו

שְׂיֵהָא לִי דִירָה בְּתַחְתּוֹנִים כְּמוֹ שֵׁישׁ לִי בְּעִלְיוֹנִים, וְדָבָר אֶחָד צְוִיתִי
אוֹתָהּ וְלֹא שָׁמְרָת אוֹתוֹ. מִיָּד סָלַק הַקָּדוֹשׁ ...

(Numb. 7:1), "So it came to pass on the day that Moses had finished." Rav says, "Every place where it is stated, 'So it came to pass (wayehi),' [is referring to] something new"; but R. Simeon says, "Every place where it says, 'So it came to pass (wayehi)' [is referring to] something which existed, has ceased [to exist] for a long time, and has returned to be as it was. 5:7. This text is related (to Cant. 5:1), "When I come to my garden, my sister bride." R. Samuel bar ...

Midrash Tanchuma -- Torat Emet (Public Domain) • Townsend 1989
translation of Midrash Tanhuma, S. Buber Recension, edited and
supplemented by R. Francis Nataf (CC-BY)

第 21 段

64

זכה נעשה לו סם חיים

「若他配得，[妥拉]對他便成為生命的靈藥；若不然，便成為死亡的靈藥」；研習妥拉所產生的作用，取決於學習者。

Yoma 72b:14 ד"ב:י"א יומא

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לֹוִי, מֵאִי דְקָתִיב: "וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשְׁהָ",
זָכָה — נַעֲשִׂית לּוֹ סָם חַיִּים, לֹא זָכָה — נַעֲשִׂית לּוֹ סָם מִיתָה. וְהֵינּוּ
דְאָמַר רַבָּא: דְאֻמֵּן לָהּ — סָמָא דְחַיָּיא, דְלֹא אֻמֵּן לָהּ — סָמָא דְמוֹתָא.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

יומא עב. ב. בלקו"ת שה"ש יב, ג ואוה"ת נ"ך כרך א ע' קעט מציינים לכאן.
ראה באוה"ת נ"ך כרך א ע' קעט "דסם גי' מאה ולהיות סם חיים זהו ע"י
מאה פעמים ואחד שיהי' כוונתו לבחי' אחד " ע"ש. וראה באוה"ת פ' חקת
לד"ה קח את המטה ע' תתכח מעתיק קטע מכאן ומבאר הקושיא ותוכן
התירוצ' ע"ש.

65

בל יראה גאות ה'

以賽亞論到惡人說，即使蒙恩，他仍不學習公義，「也看不見（Havayah）的威嚴」。這篇論述（מאמר, maamar）將這句話應用於一個人的研習因其所研習的題材屬於物質層面，而被牽引向下的情形。

Isaiah 26:10 כ"ו:י' ישעיהו

יִחוּ רִשְׁעֵי בְּלִיַּמָּד צָדֵק בְּאֶרֶץ נִכְחוֹת יַעֲוִל וּבְלִיַּרְאָה גָּאוֹת ה'

Let favour be shown to the wicked, yet will he not learn righteousness; In the land of uprightness will he deal wrongfully, And will not behold the majesty of the L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

66

דבר ה' זו הלכה

塔木德將「ה'的話語」（《阿摩司書》8:12：「他們要奔走往來，尋求 ה'的話語，卻尋不著」）解作實際律法（הלכה, halachah）；實際的律法本身就是 ה'的言語、智慧與意願。

Shabbat 138b:11-12 ב"א:י"א-י"ב שבת קל"ח

"דָּבָר ה'" — זֶה הַלָּכָה, "דָּבָר ה'" — זֶה הַקֶּזַּז, "דָּבָר ה'" — זֶה נְבוּאָה.
וּמֵאִי "יְשׁוּטְטוּ לְבַקֵּשׁ אֶת דָּבָר ה'" אָמְרוּ: עֲתִידָה אִשָּׁה שְׂתַטּוּל כָּכָר
שֶׁל תְּרוּמָה וְתַזְוָזָר בְּכַתִּי כְּנִסְיוֹת וּבְכַתִּי מִדְּרָשׁוֹת לִידַע אִם סְמָאָה הִיא
וְאִם שְׂהוּרָה הִיא, וְאִין מְבִין.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

שבת קלח, ב.

第 22 段

67

מעיקר הקדושה

一段關於外殼汲取神聖性本質的討論；註釋所指的正是這段討論。

KEHOT 註記

ראה אוה"ת פ' מטות ע' א' שו.

68

וזאת התורה אשר שם משה

這節經文開啟了摩西重申律法的篇章：「這就是摩西所安置在以色列子民面前的妥拉。」塔木德在此解讀，妥拉會成為生命或死亡之靈藥。

Deuteronomy 4:44 דברים ד' מ"ד

וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל:

And this is the law which Moses set before the children of Israel;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

69

塔木德闡釋「這就是摩西（משה）所安置的妥拉」：若他配得，妥拉便成為他的生命之靈藥；若不然，便成為死亡之靈藥。

Yoma 72b:14 יומא ע"ב ב"י

אמר רבי יהושע בן לוי, מאי דכתיב: "וזאת התורה אשר שם משה", זכה — נעשית לו סם חיים, לא זכה — נעשית לו סם מיתה. והיינו דאמר רבא: דאומן לה — סמא דחייא, דלא אומן לה — סמא דמותא.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

70

בפ' בהר דף ק"י ע"ב

茨馬赫·策德克（הצמח צדק）在該處引用了這段《Zohar》的文字。

KEHOT 註記

ומובא ביהל אור ע' שלא. לקו"ת בלק עג, ד.

71

האומר אין לי אלא תורה

「說自己除妥拉之外別無所有的人，甚至連妥拉也沒有」；應理解為一個為自己而學習的人。

Yevamot 109b:4-5 יבמות ק"ט ב"ד-ה

ערבי שלציון — דעבדי שלוח דין. תוקע עצמו לדבר הלכה — דמניא, רבי יוסי אומר: כל האומר אין לו תורה — אין לו תורה. פשיטא! אלא: כל האומר אין לו אלא תורה — אין לו אלא תורה. הא נמי פשיטא! אלא דאפילו תורה אין לו. מאי טעמא? אומר רב פפא, אומר קרא: "ולמדתם ועשייתם" — כל שישנו בעשיה ישנו בלמידה, כל שאינו בעשיה אינו בלמידה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

יבמות קט, ב. וראה לקו"ת דברים כג, ג.

第 23 段

72

אור א"ס שורה אלא במי שבטל

《Tanya》闡述 ה'的光只安住於歸於祂的事物上這一原則，並解釋為何即使是仍帶有自我感的愛與敬畏，也尚未達到完整的 ביטול。

KEHOT 註記

...להבין ענין הברכות כי הנה אנשי כנה"ג תקנו

ראה תניא פרק לה.

73

כל טיבו דעבדין

《Tanya》引述這句話（出自 Etz Chaim（עץ חיים）, Shaar 49）來描述外殼：那些根植於其中的人所行的一切善，都是為自己而行。

KEHOT 註記

ע"ח שמ"ט פ"ז. תניא פרק א.

74

כל טיבו דעבדין לגרמייהו

《Tanya》引述：「他們所行的一切善事，都是為了自己。」（引自《Etz Chaim》, Shaar 49）這句話用來說明外殼（קליפה, kelipah）的本性。

תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמרים Tanya, Likkutei Amarim 1:18 א"י"ח

מה שאין בן נפשות אומות העולם, הן משאך קליפות טמאות, שאין בהן טוב כלל, כמו שכתוב בעץ חיים שער מ"ט פרק ג'. וכל טיבו דעבדין האומות לגרמייהו עבדין, וכדאיתא בגמרא על פסוק: "והקדש לאומים חטאת" — שכל צדקה וחסד שאומות העולם עושין, אינו אלא להתייגר בו:

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

75

דואג ואחיתופל

塔木德談到多益（דואג）和亞希多弗（אחיתופל）：他們都是博學之士，卻未能達到真正的猶太律法判決（הלכה, halachah）。

סנהדרין ק"ו ב"י Sanhedrin 106b:12

אמר רבי: ארבע מאה בעי בעו דואג ואחיתופל במגדל הפורח בארץ, (ולא איפשט להו חד). אמר רבא: רבותא למבעי בעי? בשני דרב יהודה כולי תנוי בגזיקין, ואנו קא מתנינו טובא בעוקצין!

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

סנהדרין קו, ב.

76

שהלכה כמותו בכל מקום

KEHOT 的註記指出，這些文字見於 Sanhedrin 92b。

סנהדרין צ"ב ב"ב Sanhedrin 92b

KEHOT 註記

סנהדרין צב, ב.

77

וה' עמו שהלכה כמותו בכ"מ

「與他同在」（《撒母耳記上》16:18，指大衛）：塔木德將這句話解讀為「無論他到哪裡，הלכה都隨著他」；妥拉之光流向聖潔之人。（KEHOT 註釋印作 92b；這些字句見於 93b。）

סנהדרין צ"ג ב"ב Sanhedrin 93b:3

ואמר רב יהודה אמר רב: כל הפסוק הזה לא אמרו דואג אלא בלשון הרע. "ידע נגד" — שיועד לישאל, "גבור" — שיועד להשיב, "איש מלחמה" — שיועד לישא וליתן במלחמה של תורה, "איש תארי" — שמראה פנים בהלכה, "ונבוז דבר" — שמבין דבר מתוך דבר, "וה' עמו" — שהלכה כמותו בכל מקום.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

78 שיערה עליו רוח ממרום

以賽亞（ישעיהו）預言荒涼將持續，「直到有靈從高處傾注在我們身上」；這篇論述（מאמר，maamar）借用這些字句，指回應學習者自身努力的由上而起的激發。

ישעיהו ל"ב:ט"ו Isaiah 32:15

עד־יִצְרָה עֲלֵינוּ רוּחַ מִמְרוֹם וְהָיָה מְדִבֵּר לְפָרִמַל וְהַפְרִמַל לִיעֵר יִחְשֹׁב:

Until the spirit be poured upon us from on high, And the wilderness become a fruitful field, And the fruitful field be counted for a forest.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

79 וכל בניך למודי ה'

安慰錫安說：「你的眾兒女都要受 ה' 教導，你的兒女必有大平安。」此處指研習 הלכה，因為它是 ה' 的話語。

ישעיהו נ"ד:י"ג Isaiah 54:13

וְכָל־בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ:

And all thy children shall be taught of the L-RD; and great shall be the peace of thy children.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ישעיה נד, יג.

80 חתום תורה בלימודי

先知受命說：「要捆綁這見證，將妥拉封存在我的門徒（למודי，limudai）中。」這篇 מאמר 將 לימודי 與「受 ה' 教導」（למודי ה'，limudei ה'）連讀：這封印使妥拉之光留存於聖潔之中，為那些把妥拉當作 ה' 話語來學習的人守住這光。

ישעיהו ח':ט"ז Isaiah 8:16

צֹר תַעֲזוּדָה חֲתוּם תִּזְכֹּר בְּלִמּוּדֶי:

' Bind up the testimony, seal the instruction among My disciples.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ישעיה ח, טז.

81 באתעדל"ת תליא מילתא

Kehot 的註記指出，這些文字見於 Zohar I, 235a。

זח"א רלה, א235a Zohar I, 235a

KEHOT 註記

זח"א רלה, א.

82 באתעדל"ת תליא מילתא

《Zohar》（זהר）所闡明的原則：此事取決於由下而起的激發。

ספר הזהר, ויחי ב"ג:תקי"ז-תקכ"ח Zohar, Vayechi 53:517-528

第 24 段

83 מבקשי ה' יבינו כל

所羅門（שלמה）將不明白公義的惡人，與「尋求 ה' 的人」作對比；後者「明白一切」。這篇 מאמר 以這些話，開啟從研

習妥拉（תורה，Torah）轉向心之事奉的論述。

משלי כ"ח:5 Proverbs 28:5

אֲנִישֵׁי־רָע לֹא־יָבִינּוּ מִשְׁפָּט וּמִבְּקֵשֵׁי ה' יָבִינּוּ כָל:

Evil men understand not justice; But they that seek the L-RD understand all things.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

84 כי הנה ב' בחי' יש בלב

策馬赫·策德克（הצמח צדק）引用此段，談到心的兩個層面。

KEHOT 註記

מוכא באוה"ת תבוא ע' תתרנה.

85 בשמחה ובטוב לבב מרוב כל

摩西（משה）警告說，這些咒詛臨到，是因為「你沒有在一切豐盛之中，以喜樂和心中的歡欣事奉你的 ה'」。這篇論述（מאמר，maamar）如同《Torah Ohr》107a，將這句讀作「勝過一切」：也就是一種勝於其他一切喜悅、以 ה' 為對象的喜悅。

דברים כ"ח:מ"ז Deuteronomy 28:47

תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־עַבַּדְתָּ אֶת־ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבב מְרַב כָּל:

because thou didst not serve the L-RD thy G-d with joyfulness, and with gladness of heart, by reason of the abundance of all things;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דברים כח, מז. וראה לקמן קז, א.

第 25 段

86 אהבה בתענוגים

愛慕者讚美所愛之人：「愛啊，你何等美麗、何等可悅，滿有喜悅！」哈西迪教導（חסידות，Chassidus）將「喜悅中的愛」（אהבה בתענוגים，ahavah ba'taanugim）解讀為最高層次的愛，也就是對 ה' 本身的喜悅。

שיר השירים ז':ז Song of Songs 7:7

מִהֵיכָפִית וּמִהֵנֶעֱמָתָ אֲהַבָה בְּתַעֲנוּגִים:

How fair and how pleasant art thou, O love, for delights! .

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

87 ואיזהו חכם הרואה את הנולד

馬其頓的亞歷山大（אלכסנדר מוקדון）問南地的長老：「誰是智者？」他們回答：「能看見將要發生之事的人」，也就是能預見後果的人。這篇 maamar 將此解讀為看見一切事物如何從無中而生。

תמיד ל"ב א:ז:7 Tamid 32a

אָמַר לָהֶם: אֵיזִין מִתְקַרֵּי חֲכִים? אָמְרוּ לָקָה: אֵיזֶהוּ חָכֵם – הָרֹאֶה אֶת הַנּוֹלֵד. אָמַר לָהֶם: אֵיזִין מִתְקַרֵּי גְבוּר? אָמְרוּ לוֹ: אֵיזֶהוּ גְבוּר – הַכּוֹבֵשׁ אֶת יָצְרוֹ. אָמַר לָהֶם: אֵיזִין מִתְקַרֵּי עֲשִׁיר? אָמְרוּ לָקָה: אֵיזֶהוּ עֲשִׁיר – הַשְׂמֵחַ בְּחֵלְקוֹ.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

תמיד לב, א. ראה תניא פרק מג.

88 וכולא קמרי כלא

《Zohar》(זהר) 所說：在祂面前，一切皆如虛無。

Zohar I, 11b, בא"א יא,
KEHOT 註記

זח"א יא, ב.

89 שו"ה הנפש — ויחוד עצום

《Or HaTorah》的版本補充說：「以及一切外在欲望的徹底止息；這就是新娘（כלה）的層次，也是《Song of Songs》（שיר השירים）經文中提到的至高聖者臨在（שכינה）；新娘一詞源於『消盡』（כליון），因為除此之外別無任何事物具有實在性；這就是上層合一（יחודא עילאה）。」

KEHOT 註記

באזה"ת תבוא ע' תתרנה נוסף: (וכליון כל הרצונות זרות לגמרי וזהו בחי' כלה ושכינתא עילאה הנזכר בפסוק שיר השירים דהיינו כלה לשון כליון מחמת שאין עוד ממש וזהו בחי' יחוד"ע).

第 26 段

90 יום ליום יביע

「一日向一日湧流而出」；此處用來指靈魂與其根源的結合。

Psalms 19:3: ג' ט: ג' תהילים

יום ליום יביע אמר ולילה ללילה יתהדע:

Day unto day uttereth speech, and night unto night revealeth knowledge;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

91 קרבת ה' הטוב לה

亞薩 (אסף) 以「至於我，親近 ה' 對我有益」（אסף, kirvas Elokim li tov）作結；本篇 maamar 中「親近 ה'，這對它是好的」一語，呼應了這節經文。

Psalms 73:28: ח"כ: ג' תהילים

ואני קרבת אלקים לי טוב שתי באד"ני ה' מחסי לספר קל"מלאכותיך:

But as for me, the nearness of G-d is my good; I have made the L-rd GOD my refuge, That I may tell of all Thy works.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

92 ובשמחתה לא יתערב זר

所羅門 (שלמה) 說：「心知道自己的苦楚；它喜樂時，外人無從分享。」本篇 maamar 將此應用於內在的喜樂；惡無分於其中。

Proverbs 14:10: י"ד י"ד משלי

לב יודע מרת נפשו ובשמחתו לא יתערב זר:

The heart knoweth its own bitterness; And with its joy no stranger can intermeddle.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 27 段

93 ולאם מלאם יאמן

ה' 告訴利百加 (רבקה)，她腹中的雙胞胎正在相爭：「一族將比另一族強盛。」此處所指的是具有 ה' 性質的靈魂 (נפש)

nefesh Elohis) 與動物性靈魂 (nefesh habehamis) 之間的爭戰，兩者輪流占上風。

Genesis 25:23: כ"ה: כ"ג בראשית

ויאמר ה' לה שני גוים בבטןך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמן ורב יעבד צעיר:

And the L-RD said unto her: Two nations are in thy womb, And two peoples shall be separated from thy bowels; And the one people shall be stronger than the other people; And the elder shall serve the younger.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

94 ואלמלא הקב"ה

「若非 קב"ה (Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」) 幫助他，他便無法勝過它。」與邪惡傾向的搏鬥需要 ה' 的幫助。

Sukkah 52b:1: ב' א' סוכה

רע כל היום". אמר רבי שמעון בן לקיש: יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, שנאמר: "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו", ואלמלא הקדוש ברוך הוא שעוזר לו — אינו יכול לו, שנאמר: "ה' לא יעזבנו בידו ולא ירשענו בהשפטו".

evil all the day" (Genesis 6:5). R. Shimon b. Lakish stated: The Evil Inclination of a person grows in strength from day to day and seeks to kill him, as it is said, "The wicked watches the righteous and seeks to slay him" (Psalms 37:32); and were it not that the Holy One, blessed be He, is his help he would not be able to withstand it, as it is said, "The L-rd will not leave him in his hand, nor suffer him to be condemned when he is judged" ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Daf Shevui (CCO)

KEHOT 註記

סוכה נב, ב.

95 ע"פ צאנה וראינה

那篇 maamar 將「在聖潔中舉起你們的手，並讚頌 הוי (ה')」(《詩篇》134:2) 解釋為：從超越一切世界的聖潔中引下祝福；並指出，把無限之光引入妥拉的智慧 (חכמה, Chochmah)，有賴以色列藉著上層合一 (יחודא עילאה, yichuda ila'ah) 與下層合一「舉起雙手」(《Likutei Torah》，Shir HaShirim 18:4, 18:9)。

KEHOT 註記

לקו"ת שה"ש כא, ב ואילך.

96 יחד לבבי

大衛 (דוד) 祈求：「求你教導我你的道路，הוי (Havayah) 啊……使我的心合一，以敬畏你的名。」這篇 maamar 將此解讀為，使心的內在層面 (פנימיות, pnimiyus) 與外在層面 (חיצוניות, chitzoniyus) 合而為一。

Psalms 86:11: י"א פ"ו תהילים

הורני ה' דרךך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך:

Teach me, O L-RD, Thy way, that I may walk in Thy truth; Make one my heart to fear Thy name. .

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

97

ע"פ שה"ש בענין ב' בחי' כלה

那裡以「終盡」(כליון)解釋「新婦」(כלה)：一個人的所有自我意願都消融，直到只剩下歸向 ה' 的意願；這有助於理解此處所說那種渴望脫去自身衣著的愛。

KEHOT 註記

לקר"ת שה"ש א, א.

第 28 段

98

אהבה בתענוגים

「喜悅中的愛」；從世界層層下延的鏈條之上而來的超然之愛。

Song of Songs 7:7 ז' ה' שיר השירים

מה' יפית ומה' נעמית אהבה בתענוגים:

How fair and how pleasant art thou, O love, for delights! .

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

99

והתקין לו ממנו

婚姻祝福詞中的話：「並從他自身為他預備」；顯露的愛並未與其本質分離。

Ketubot 8a:3-4 ד' א' ג' כתובות

ו"אשר יצר את האדם בצלמו, בצלם דמות מבניתו, והתקין לו ממנו בניהו עדי עד. ברוך אתה ה', יוצר האדם". "שוש תשיש ותגל העקרה, בקבוץ בניה לתוכה בשמחה. ברוך אתה ה', משמח ציון בבניה".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

100

יחד לבבי

「使我的心合一」；祈求顯露的愛仍與其源頭合一。

Psalms 86:11 י"א פ"ו תהילים

הורני ה' דרךך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך:

Teach me, O L-RD, Thy way, that I may walk in Thy truth; Make one my heart to fear Thy name. .

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים פו, יא.

第 29 段

101

יחד לבבי

「使我的心合一」；印記使顯露的情感專一於 ה' 的合一。

Psalms 86:11 י"א פ"ו תהילים

הורני ה' דרךך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך:

Teach me, O L-RD, Thy way, that I may walk in Thy truth; Make one my heart to fear Thy name. .

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 30 段

102

עד פה תבא ולא תוסיף

ה'從旋風中回答約伯 (איוב)，說明祂如何為海洋設定界限：「你只能到這裡，不可再往前。」本文將此應用於印記，視

...להבין ענין הברכות כי הנה אנשי כנה"ג תקנו

之為界限。

Job 38:11 י"ח א"ב איוב

ואמר עד-פה תבוא ולא תסיף ופא"ישית בגאון גליד:

And said: 'Thus far shalt thou come, but no further; And here shall thy proud waves be stayed' ?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

103

יגיע כפידך

一首上行之歌：「你吃自己雙手勞碌所得的，便是有福的，這對你也是好的。」本文以「雙手勞碌所得的」來指一個人為動物性靈魂的需要所應付出的有限努力：動物性靈魂 (נפש הבהמית, nefesh habehamit) 。

Psalms 128:2 ב' ח' קמ"ח תהילים

יגיע כפידך כי תאכל אשריך וטוב לך:

When thou eatest the labour of thy hands, Happy shalt thou be, and it shall be well with thee.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קכח, ב.

104

וכמאן דשדי בתר כתפוי

《Tanya》(תניא) 以這個形象來描述 ה' 不情願地賜予另一側 (סטרא אחרא, sitra achra) 生命力：「就像有人把東西從肩後拋給敵人一樣。」

Tanya, Likkutei Amarim 22:5 אמריים ליקוטי ראשון; תניא, חלק ראשון;

כ"ב ה':

אכל הסטרא אחרא והטומאה - היא תועבת ה' אשר שנא, ואינו משפיע לה חיות מפנימית הרצון וקצבו האמיתי אשר חפץ בה חס ושלום, כי אם, כמאן דשדי בתר כתפוי לשונאו שלא ברצונו, רק כדי להעניש את הרשעים, וליתן שכר טוב לצדיקים דאכפנין לסטרא אחרא; וזה נקרא בחינת "אחוריים" דרצון העליון ברוך-הוא.

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

105

ואת עשו שנאתי

「以掃 (עשו)，我恨惡了」——這是 ה' 藉瑪拉基 (מלאכי) 所說的；另一側 (סטרא אחרא) 所得的生命力並非出於愛。

Malachi 1:3 א' ג' מלאכי

ואת-עשו שנאתי ואשים את-הריי שממה ואת-נחלתו לתנות מדבר:

But Esau I hated, And made his mountains a desolation, And gave his heritage to the jackals of the wilderness.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

關於本版

This edition contains the Hebrew text、the English translation、our explanations和the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References" , including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

引述來源（經由 Sefaria）：William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Daf Shevui (CCo); Constantinople, 1740 (CC-BY-NC); Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); Sifsei Chachomim Chumash, Metsudah Publications, 2009 (CC-BY); Wikisource Talmud Bavli (CC-BY-SA); Pirke DeRabbi Eliezer, Sefaria Vocalized Edition (Public Domain); Pirke de Rabbi Eliezer, trans. Rabbi Gerald Friedlander, London, 1916 (Public Domain); Midrash Tanchuma - Torat Emet (Public Domain); Townsend 1989 translation of Midrash Tanhuma, S. Buber Recension, edited and supplemented by R. Francis Nataf (CC-BY); Kehot Publication Society (CC-BY-NC).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文譯文與解說：由 AI 協助 (openai/gpt-6-luna-pro:batch) 為 likuteitorah.com 編寫，並對照希伯來文及 Sefaria 核對；尚未經人工編輯審閱。重要內容請務必對照希伯來文查核。

雷貝曾要求，在該週內將本週帕拉夏的瑪瑪爾——「哈西迪帕拉夏」——分散於七日中學習（Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309）。為何要學習，以及雷貝的祝福：likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免費的非商業計畫；此處沒有任何內容出售。本計畫與 Kehot、Sefaria 或 Lubavitch Library 均無關聯。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/bereishis/8/

為尊崇……而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok